HOTĂRÂREA TRIBUNALULUI (Camera a treia extinsă)

24 septembrie 2019*

„Concurență – Înțelegeri – Piața plicurilor simple/standard și a plicurilor special imprimate – Decizie de constatare a unei încălcări a articolului 101 TFUE – Anulare în parte pentru încălcarea obligației de motivare – Decizie de modificare – Procedură de tranzacție – Amenzi – Cuantum de bază – Adaptare excepțională – Plafon de 10 % din cifra de afaceri globală – Articolul 23 alineatul (2) din Regulamentul (CE) nr. 1/2003 – Principiul *ne bis in idem* – Securitate juridică – Încredere legitimă – Egalitate de tratament – Cumul de sancțiuni – Proporționalitate – Echitate – Competență de fond”

În cauza T-466/17,

Printeos, SA, cu sediul în Alcalá de Henares (Spania),

Printeos Cartera Industrial, SL, cu sediul în Alcalá de Henares,

Tompla Scandinavia AB, cu sediul în Stockholm (Suedia),

Tompla France, cu sediul în Fleury-Mérogis (Franța),

Tompla Druckerzeugnisse Vertriebs GmbH, cu sediul în Leonberg (Germania),

reprezentate de H. Brokelmann și de P. Martínez-Lage Sobredo, avocați,

reclamante,

împotriva

Comisiei Europene, reprezentată de F. Castilla Contreras, de F. Jimeno Fernández și de C. Urraca Caviedes, în calitate de agenți,

pârâtă,

având ca obiect o cerere întemeiată pe articolul 263 TFUE prin care se solicită, cu titlu principal, anularea în parte a Deciziei C(2017) 4112 final a Comisiei din 16 iunie 2017 de modificare a Deciziei C(2014) 9295 final [din 10 decembrie 2014] privind o procedură inițiată în temeiul articolului 101 [TFUE] și al articolului 53 din Acordul privind SEE (AT.39780 – Plicuri) și, cu titlu subsidiar, reducerea cuantumului amenzii aplicate reclamantelor,

TRIBUNALUL (Camera a treia extinsă),

compus din domnii M. van der Woude, președinte, S. Frimodt Nielsen și V. Kreuschitz (raportor), doamna N. Półtorak și domnul E. Perillo, judecători,

* Limba de procedură: spaniola.

grefier: domnul J. Palacio González, administrator principal,

având în vedere faza scrisă a procedurii și în urma ședinței din 3 aprilie 2019,

pronunță prezenta

Hotărâre

I. Istoricul cauzei

A. Procedura administrativă care a condus la adoptarea deciziei inițiale

1 Prin Decizia C(2014) 9295 final a Comisiei din 10 decembrie 2014 privind o procedură inițiată în temeiul articolului 101 [TFUE] și al articolului 53 din Acordul privind SEE (AT.39780 – Plicuri) (denumită în continuare „decizia inițială”), Comisia Europeană a constatat că, printre altele, reclamantele, Printeos SA, Tompla Sobre Exprés SL, devenită Printeos Cartera Industrial SL, Tompla Scandinavia AB, Tompla France și Tompla Druckerzeugnisse Vertriebs GmbH, au încălcat articolul 101 TFUE și articolul 53 din Acordul privind Spațiul Economic European (SEE) prin participarea, în perioada cuprinsă între 8 octombrie 2003 și 22 aprilie 2008, la o înțelegere convenită și pusă în aplicare pe piața europeană a plicurilor simple/standard și a plicurilor special imprimate, inclusiv în Danemarca, în Germania, în Franța, în Suedia, în Regatul Unit și în Norvegia. Această înțelegere urmărea coordonarea prețurilor de vânzare, alocarea clientelei și schimbul de informații sensibile din punct de vedere comercial. În afară de reclamante, înțelegerea a implicat participarea grupului Bong (denumit în continuare „Bong”), a grupului GPV France SAS and Heritage Envelopes Ltd (denumit în continuare „GPV”), a grupului Holdham SA (denumit în continuare „Hamelin”) și a grupului Mayer-Kuvert (denumit în continuare „Mayer-Kuvert”), care au fost de asemenea destinatare ale deciziei inițiale.

2 Decizia inițială a fost adoptată în cadrul unei proceduri de tranzacție în temeiul articolului 10a din Regulamentul (CE) nr. 773/2004 al Comisiei din 7 aprilie 2004 privind desfășurarea procedurilor puse în aplicare de Comisie în temeiul articolelor [101 și 102 TFUE] (JO 2004, L 123, p. 18, Ediție specială, 08/vol. 1, p. 242) și al Comunicării Comisiei privind desfășurarea procedurilor de tranzacție în vederea adoptării de decizii în temeiul articolelor 7 și 23 din Regulamentul (CE) nr. 1/2003 al Consiliului în cazurile privind cartelurile (JO 2008, C 167, p. 1, denumită în continuare „Comunicarea privind tranzacția”).

3 Având în vedere încălcarea constatată [articolul 1 alineatul (5) din decizia inițială], Comisia a aplicat reclamantelor, în solidar, o amendă în cuantum de 4 729 000 de euro [articolul 2 alineatul (1) litera (e) din decizia inițială].

4 Procedura administrativă care a condus la adoptarea deciziei inițiale a fost deschisă de Comisie din proprie inițiativă, pe baza unor informații și a unor documente transmise de un informator anonim. La 14 septembrie 2010, Comisia a efectuat verificări, în temeiul articolului 20 alineatul (4) din Regulamentul (CE) nr. 1/2003 al Consiliului din 16 decembrie 2002 privind punerea în aplicare a normelor de concurență prevăzute la articolele [101 și 102 TFUE] (JO 2003, L 1, p. 1, Ediție specială, 08/vol. 1, p. 167, rectificare în Ediție specială, 08/vol. 4, p. 269), la reclamante și la alte societăți implicate în înțelegere în Danemarca, în Spania, în Franța și în Suedia. La 1 octombrie 2010 și la 31 ianuarie 2011 au urmat alte verificări, în Germania [considerentul (16) al deciziei inițiale].

5 La 22 octombrie 2010, reclamantele au introdus la Comisie o cerere de clemență în temeiul Comunicării Comisiei privind imunitatea la amenzi și reducerea cuantumului amenzilor în cauzele referitoare la înțelegeri (JO 2006, C 298, p. 17, Ediție specială, 08/vol. 5, p. 3, denumită în continuare

„Comunicarea privind cooperarea”) [considerentul (17) al deciziei inițiale], precum și o cerere analogă la Comisión Nacional de la Competencia, ulterior redenumită Comisión Nacional de los Mercados y la Competencia (autoritatea pentru concurență, Spania, denumită în continuare „CNC”).

6 La 15 martie 2011, CNC a deschis o procedură de investigare a existenței unei încălcări a articolului 101 TFUE și a normelor de concurență spaniole analoge, săvârșită, printre altele, de Tompla Sobre Exprés și de filialele sale spaniole, doar în privința pieței plicurilor de hârtie din Spania [cazul S/0316/10, Sobres de papel (plicuri de hârtie)]. În această privință, Comisia nu a dat curs unei cereri a reclamantelor de a recurge la prerogativa, care îi revine în temeiul articolului 11 alineatul (6) din Regulamentul nr. 1/2003, de a iniția procedura și de a priva CNC de competența sa de a aplica articolul 101 TFUE. Această procedură a condus la adoptarea de către CNC, la 25 martie 2013, a unei decizii prin care acestor societăți li s-a aplicat o amendă totală în cuantum de 10 141 530 de euro din cauza participării lor pe piața spaniolă, în perioada cuprinsă între anii 1977 și 2010, la înțelegeri având ca obiect stabilirea prețurilor și atribuirea cererilor de ofertă lansate de administrația spaniolă care priveau furnizarea de plicuri preimprimate pentru alegeri și referendumuri la scară europeană, națională și regională, alocarea ofertei de plicuri preimprimate de uz comercial pentru marii clienți, stabilirea prețurilor plicurilor neimprimate și limitarea tehnologiilor. În urma unei acțiuni formulate, printre alții, de prima reclamantă, Audiencia Nacional, Sala de lo Contencioso (Curtea Națională, Secția de contencios, Spania), a anulat în parte decizia menționată, în măsura în care aceasta a stabilit cuantumul amenzii aplicate, și a retrimis cauza la CNC pentru ca aceasta să stabilească din nou cuantumul respectiv în conformitate cu criteriile legale aplicabile.

7 Întrucât toate părțile în cauză și-au exprimat interesul să participe la discuțiile referitoare la tranzacție, la 10 decembrie 2013, Comisia a deschis procedura prevăzută la articolul 10a din Regulamentul nr. 773/2004, în cadrul căreia a avut reuniuni bilaterale cu fiecare parte [considerentele (19) și (20) ale deciziei inițiale].

8 În cadrul unei reuniuni din 21 ianuarie 2014, Comisia a prezentat reclamantelor o vedere de ansamblu a înțelegerii, inclusiv analiza sa privind elementele de probă de care dispunea.

9 La 24 februarie 2014, reclamantele au comunicat un document neoficial, intitulat „non paper”, în care au solicitat luarea în considerare de către Comisie, în vederea stabilirii cuantumului amenzii, în primul rând, a amenzii aplicate de CNC, pentru motivul că această amendă echivala deja, în sine, cu 10 % din cifra lor de afaceri globală în anul 2012, în al doilea rând, a faptului că formau un grup „monoprodus” (cu alte cuvinte, dedicat fabricării unui singur produs) și, în al treilea rând, a punctului 37 din Orientările privind calcularea amenzilor aplicate în temeiul articolului 23 alineatul (2) litera (a) din Regulamentul nr. 1/2003 (JO 2006, C 210, p. 2, Ediție specială, 08/vol. 4, p. 264, denumite în continuare „orientările”), care îi permite Comisiei, având în vedere particularitățile cauzei în discuție, să se abată de la metodologia generală pentru stabilirea cuantumului amenzilor sau a limitelor prevăzute la punctul 21 din aceleași orientări.

10 În locul unei a doua reuniuni, cu acordul reclamantelor, Comisia a prezentat prin e-mailul din 17 iunie 2014 o vedere de ansamblu a criteriilor care trebuiau luate în considerare în vederea stabilirii cuantumului amenzii care urma să fie aplicată, precum valoarea vânzărilor realizate de reclamante în anul 2007, și anume 143 316 000 de euro, și cifra lor de afaceri în anul 2013, și anume 121 728 000 de euro, durata participării lor la încălcare etc. Reclamantele au răspuns prin e-mailul din 18 iunie 2014, confirmând valoarea vânzărilor și cifra de afaceri reținute de Comisie și afirmând că nu aveau observații pe fond în această privință.

11 În cadrul unei reuniuni din 24 octombrie 2014, Comisia le-a informat pe reclamante despre metodele și despre criteriile de calcul al cuantumului amenzii, și anume, în primul rând, proporția (15 %) din valoarea vânzărilor (143 316 000 de euro în anul 2007) utilizată pentru stabilirea cuantumului de bază al amenzii, în al doilea rând, durata încălcării săvârșite de reclamante (patru ani și șase luni), în al treilea rând, cuantumul suplimentar de 15 %, în al patrulea rând, lipsa unor circumstanțe atenuante sau

agravante, în al cincilea rând, neaplicarea factorului multiplicator, în al șaselea rând, amenda maximă autorizată de 12 171 800 de euro (10 % din cifra de afaceri globală a reclamantelor în anul 2013), în al șaptelea rând, o reducere excepțională a cuantumului amenzii în temeiul punctului 37 din orientări din cauza împrejurărilor specifice cauzei, inclusiv faptul că plafonul de 10 % prevăzut la articolul 23 alineatul (2) din Regulamentul nr. 1/2003 era depășit de cuantumurile de bază aplicate tuturor părților la înțelegere, în al optulea rând, o reducere suplimentară motivată de caracterul „monoprodus” al grupului reclamantelor, în al nouălea rând, imposibilitatea de acordare a unei reduceri ca urmare a existenței unei amenzi aplicate de CNC, înțelegerea vizată de aceasta din urmă fiind diferită de cea investigată de Comisie și care trebuia să fie sancționată în mod independent și în conformitate cu normele aplicabile, diferite de cele aplicate de Comisie, în al zecelea rând, o reducere preconizată de 50 % în temeiul punctelor 24 și 25 din Comunicarea privind cooperarea, în al unsprezecelea rând, o reducere preconizată de 10 % în temeiul punctului 32 din Comunicarea privind tranzacția și, în sfârșit, intervalul care cuprindea cuantumul amenzii, între 4 610 000 de euro și 4 848 000 de euro, cu privire la care reclamantele ar fi trebuit să accepte cuantumul maxim în propunerea lor de tranzacție.

12 La 7 noiembrie 2014, reclamantele au prezentat propunerea lor de tranzacție, acceptând valoarea vânzărilor și cifra de afaceri reținute de Comisie, precum și cuantumul maxim al amenzii, de 4 848 000 de euro.

13 La 18 noiembrie 2014, Comisia a adoptat comunicarea privind obiecțiunile.

14 La 20 noiembrie 2014, reclamantele au confirmat, în conformitate cu punctul 26 din Comunicarea privind tranzacția, că această comunicare privind obiecțiunile corespundea conținutului propunerii lor de tranzacție și că rămâneau angajate să continue procedura de tranzacție.

15 În decizia inițială, în ceea ce privește calculul amenzilor aplicate, Comisia a stabilit cuantumul de bază pentru fiecare întreprindere în cauză [considerentele (71)-(84) ale deciziei inițiale], astfel cum este rezumat în tabelul următor:

Întreprinderea	Valoarea vânzărilor EUR	Coeficientul pentru gravitate %	Durata	Cuantumul suplimentar %	Nivelul de bază EUR
Bong	140 000 000	15	4,5	15	115 500 000
[…] GPV	125 086 629	15	4,5	15	103 196 000
Hamelin	185 521 000	15	4,416	15	150 717 000
Mayer-Kuvert	70 023 181	15	4,5	15	57 769 000
Printeos […]	143 316 000	15	4,5	15	118 235 000

16 În plus, în considerentele (85)-(87) ale deciziei inițiale, Comisia a considerat că nu se impunea ajustarea cuantumurilor de bază în temeiul punctelor 28 și 29 din orientări, cu excepția cazului Mayer-Kuvert, căruia trebuia să i se aplice o reducere de 10 % din cauza participării sale limitate la încălcare.

17 Sub titlul „Adaptarea cuantumurilor de bază”, Comisia a constatat că, întrucât vânzările realizate de majoritatea părților în cauză fuseseră efectuate pe o singură piață, pe care participaseră la o încălcare mai mulți ani, în practică, toate cuantumurile amenzilor erau susceptibile să atingă plafonul de 10 % din cifra de afaceri globală și că aplicarea acestui plafon ar fi mai degrabă regula decât excepția [considerentul (88) al deciziei inițiale]. În această privință, Comisia a amintit jurisprudența Tribunalului care observase că o asemenea metodă ar putea să determine îndoieli în lumina principiului potrivit căruia o penalitate trebuia să prezinte o legătură imediată cu încălcarea, precum și cu autorul acesteia, în măsura în care ar putea conduce în anumite condiții la o situație în care orice diferențiere în funcție de gravitatea încălcării sau de circumstanțe atenuante nu va mai fi în mod

normal susceptibilă să se transfere asupra cuantumului unei amenzi (Hotărârea din 16 iunie 2011, Putters International/Comisia, T-211/08, EU:T:2011:289, punctul 75). Având în vedere împrejurările specifice prezentei cauze, Comisia a considerat că era adecvat să își exercite puterea de apreciere și să aplice punctul 37 din orientări, care îi permitea să se abată de la metodologia prevăzută de orientări [considerentele (89) și (90) ale deciziei inițiale].

18 Considerentele (91) și (92) ale deciziei inițiale au următorul cuprins:

„(91) În speță, cuantumul de bază este adaptat într-un mod care ia în considerare valoarea vânzărilor produsului care face obiectul cartelului în raport cu cifra de afaceri globală, precum și diferențele dintre părți în funcție de participarea individuală la încălcare. În ansamblu, amenzile vor fi stabilite la un nivel proporțional cu încălcarea și care produce un efect disuasiv suficient.

(92) În consecință, tuturor părților le va fi aplicată o reducere a amenzilor calculate. În împrejurările specifice ale cauzei, având în vedere că toate părțile și-au desfășurat activitatea, într-o măsură diferită, însă importantă, în vânzarea de plicuri standard și de plicuri speciale imprimate, se propune aplicarea unei reduceri de 98 % a amenzii care trebuie aplicată pentru încălcarea săvârșită de GPV, de 90 % în cazul Tompla, de 88 % în cazul Bong și al Mayer-Kuvert, precum și de 85 % în cazul Hamelin.”

19 Rezultatul acestei adaptări a cuantumurilor de bază poate fi rezumat după cum urmează [a se vedea de asemenea tabelul prezentat în considerentul (93) al deciziei inițiale]:

Întreprinderea	Cuantumul de bază înainte de adaptare EUR	Reducere %	Cuantumul de bază după adaptare EUR
Bong	115 500 500	88	13 860 000
GPV	103 196 000	98	2 063 920
Hamelin	150 717 000	85	22 607 550
Mayer-Kuvert	57 769 000	88	6 932 280
Printeos	118 235 000	90	11 823 500

20 Pe de altă parte, Comisia a acordat reclamantelor reduceri suplimentare ale cuantumului amenzii, de 50 % în temeiul Comunicării privind cooperarea și de 10 % în temeiul punctului 32 din Comunicarea privind tranzacția [considerentele (99), (102) și (103) ale deciziei inițiale]. În temeiul normelor pertinente corespunzătoare, atât în cazul Hamelin, cât și al Mayer-Kuvert au fost acordate reduceri ale cuantumului amenzilor care le fuseseră stabilite, de 25 % și, respectiv, de 10 % (cooperare) și de 10 % (tranzacție) [considerentele (100)-(103) ale deciziei inițiale].

21 În sfârșit, din considerentele (104)-(108) ale deciziei inițiale, aflate sub titlul „Capacitatea de plată”, reiese că, în urma cererilor motivate introduse de Bong și de Hamelin în temeiul punctului 35 din orientări, Comisia a ajustat cuantumul amenzilor la 3 118 000 de euro și, respectiv, la 4 996 000 de euro. Reclamantele nu au introdus o cerere analogă la Comisie și nici nu au obținut o reducere în temeiul acestui punct.

B. Hotărârea în cauza T-95/15

22 În urma unei acțiuni a reclamantelor întemeiată pe articolul 263 TFUE prin care se solicita, cu titlu principal, anularea în parte a deciziei inițiale, Tribunalul a anulat, prin Hotărârea din 13 decembrie 2016, Printeos și alții/Comisia (T-95/15, EU:T:2016:722), articolul 2 alineatul (1) litera (e) din decizia

inițială pentru motivul că aceasta era viciată de o insuficiență a motivării în sensul articolului 296 al doilea paragraf TFUE (Hotărârea din 13 decembrie 2016, Printeos și alții/Comisia, T-95/15, EU:T:2016:722, punctele 57 și 58 și punctul 1 din dispozitiv).

23 Considerațiile în susținerea acestei anulări sunt prezentate la punctele 45-56 din Hotărârea din 13 decembrie 2016, Printeos și alții/Comisia (T-95/15, EU:T:2016:722).

24 Hotărârea din 13 decembrie 2016, Printeos și alții/Comisia (T-95/15, EU:T:2016:722), a rămas definitivă.

C. Hotărârea în cauza T-201/17

25 În urma unei noi acțiuni a primei reclamante, depusă la grefa Tribunalului la 31 martie 2017, având ca obiect, cu titlu principal, o cerere întemeiată pe articolul 268 TFUE prin care se urmărește repararea prejudiciului rezultat din refuzul Comisiei de a-i plăti dobânzi moratorii aferente cuantumului principal al amenzii rambursat ca urmare a anulării deciziei inițiale, prin Hotărârea din 12 februarie 2019, Printeos/Comisia (T-201/17, în prezent în recurs, EU:T:2019:81), Tribunalul a obligat Uniunea Europeană, reprezentată de Comisie, să repare prejudiciul suferit de prima reclamantă plătindu-i suma de 184 592,95 euro, majorată cu dobânzi moratorii. Comisia a formulat recurs împotriva acestei hotărâri, înregistrat cu numărul C-301/19 P.

D. Redeschiderea procedurii administrative și adoptarea deciziei atacate

26 În urma Hotărârii din 13 decembrie 2016, Printeos și alții/Comisia (T-95/15, EU:T:2016:722), Comisia a adresat reclamantelor, la 29 martie 2017, o scrisoare prin care le-a informat cu privire la intenția sa de a adopta o nouă decizie prin care să li se aplice o amendă în același cuantum cu cel al amenzii aplicate prin decizia inițială, precizând în același timp criteriile luate în considerare pentru calcularea amenzilor aplicate întreprinderilor în cauză, în special metodologia urmată în temeiul punctului 37 din orientări. Comisia a invitat de asemenea reclamantele să își prezinte observațiile în termen de trei săptămâni de la primirea scrisorii menționate.

27 Prin scrisoarea din 17 aprilie 2017, reclamantele și-au prezentat observațiile, arătând că adoptarea unei noi decizii era contrară principiului *ne bis in idem*, întrucât anularea deciziei inițiale prin Hotărârea din 13 decembrie 2016, Printeos și alții/Comisia (T-95/15, EU:T:2016:722), nu a fost de ordin pur procedural, iar decizia menționată a încălcat de asemenea dreptul lor fundamental la bună administrare, prevăzut la articolul 41 din Carta drepturilor fundamentale a Uniunii Europene (denumită în continuare „carta”). Reclamantele au considerat totodată că amenda preconizată era discriminatorie în privința lor și că, în conformitate cu Hotărârea din 13 februarie 1969, Wilhelm și alții (14/68, EU:C:1969:4, punctul 11), pentru motive de echitate, Comisia trebuia să ia în considerare amenda care le fusese aplicată de CNC prin decizia din 25 martie 2013.

28 Prin Decizia C(2017) 4112 final din 16 iunie 2017 de modificare a deciziei inițiale (denumită în continuare „decizia atacată”), adresată exclusiv reclamantelor, Comisia le-a aplicat, în solidar, o amendă de 4 729 000 de euro [articolele 1 și 3, precum și considerentele (8) și (9) ale deciziei menționate].

29 În primul rând, în considerentul (7) al deciziei atacate se arată că anularea în parte de către Tribunal a deciziei inițiale din cauza unei insuficiențe a motivării nu avea decât o sferă de aplicare procedurală. În consecință, această anulare nu ar putea fi considerată achitare în sensul articolului 50 din cartă (Hotărârea din 15 octombrie 2002, Limburgse Vinyl Maatschappij și alții/Comisia, C-238/99 P, C-244/99 P, C-245/99 P, C-247/99 P, C-250/99 P-C-252/99 P și C-254/99 P, EU:C:2002:582, punctele 59-63 și 693-695), iar Comisia ar fi fost îndreptățită să reia procedura administrativă de la momentul

la care a intervenit nelegalitatea (Hotărârea din 9 decembrie 2014, Lucchini/Comisia, T-91/10, EU:T:2014:1033, punctul 173, și Hotărârea din 9 decembrie 2014, SP/Comisia, T-472/09 și T-55/10, EU:T:2014:1040, punctul 277).

30 În al doilea rând, în considerentul (8) al deciziei atacate se precizează că această decizie „oferă informații suplimentare în ceea ce privește metodologia aplicată și faptele luate în considerare de Comisie pentru stabilirea și adaptarea cuantumurilor de bază ale amenzii, astfel cum se arată în considerentele (88)-(93) ale deciziei [inițiale]”.

31 În al treilea rând, în considerentele (10)-(22) ale deciziei atacate, Comisia explică metodologia și motivele „adaptărilor” cuantumurilor de bază ale amenzilor, în temeiul punctului 37 din orientări, care stau la baza considerentelor (88)-(95) ale deciziei inițiale.

32 În considerentul (14) al deciziei atacate, Comisia arată că a ținut seama de reducerea minimă necesară pentru a aduce cuantumul de bază al amenzii care urma să fie aplicată fiecăreia dintre întreprinderile în cauză sub plafonul de 10 %, asigurându-se totodată că cuantumul de bază adaptat reflecta caracterul comparabil al participării lor la înțelegere. În plus, în acest considerent se precizează că o reducere uniformă pentru toate întreprinderile în cauză ar fi condus la o situație în care fiecare dintre ele ar fi beneficiat în mod nejustificat de reducerea minimă necesară pentru a aduce cuantumul de bază sub plafonul de 10 % al întreprinderii al cărei cuantum de bază depășește plafonul menționat în cea mai mare măsură, și anume GPV, ceea ce ar fi determinat amenzi care nu reflectă gravitatea încălcării săvârșite de acestea și nu asigură un efect disuasiv suficient.

33 În considerentul (15) al deciziei atacate se arată că, mai întâi, Comisia a adaptat cuantumul de bază pentru fiecare dintre întreprinderile în cauză, luând în considerare partea din valoarea vânzărilor produsului care face obiectul cartelului în raport cu cifra de afaceri globală (în continuare, „raportul produs/cifră de afaceri”). Or, adaptările efectuate în decizia inițială ar fi urmărit de asemenea să garanteze că amenzile adaptate continuau să reflecte gravitatea de ansamblu a încălcării, fără însă a distorsiona ponderea relativă a cuantumurilor de bază aferente întreprinderilor în cauză, care corespundea implicării lor comparabile în înțelegere. Aceste elemente de metodologie ar fi avut impact asupra reducerilor individuale acordate fiecăreia dintre întreprinderile în cauză.

34 Potrivit considerentului (16) al deciziei atacate, decizia inițială a luat în considerare raportul produs/cifră de afaceri al fiecărei întreprinderi în cauză, calculat ca raport între cifra de afaceri totală a vânzărilor de plicuri și cifra de afaceri totală la nivel mondial în anul 2012. O întreprindere cu un raport produs/cifră de afaceri mai ridicat ar fi beneficiat de o reducere a raportului produs/cifră de afaceri superioară sau cel puțin egală cu cea acordată unei întreprinderi cu un raport produs/cifră de afaceri mai redus. Raporturile prezentate în tabelul A demonstrau că toate întreprinderile, cu excepția Hamelin, aveau raporturi produs/cifră de afaceri individuale foarte ridicate. Or, ca urmare a cesiunii activelor sale de producție de plicuri, Hamelin nu ar mai fi înregistrat vânzări ale produsului care face obiectul cartelului în anul 2012, motiv pentru care raportul său produs/cifră de afaceri ar fi fost estimat prin compararea cifrei sale de afaceri din anul 2012 cu vânzările produsului care face obiectul cartelului realizate de fosta sa filială.

35 În considerentul (17) al deciziei atacate se arată că reducerea de 98 % acordată GPV era necesară în scopul de a aduce cifra sa de afaceri sub plafonul de 10 %. Întrucât GPV era întreprinderea cu raportul produs/cifră de afaceri cel mai ridicat, celelalte întreprinderi ar fi beneficiat de reduceri mai mici, stabilite cu titlu individual și care reflectă atât raporturile produs/cifră de afaceri ale acestora, cât și ponderea relativă a cuantumurilor de bază care le erau atribuite.

36 În considerentul (18) al deciziei atacate se precizează că o simplă reducere liniară bazată pe raporturile produs/cifră de afaceri individuale ar fi condus la rezultate nejustificate și ar fi denaturat ponderea relativă a cuantumurilor de bază. În baza unei astfel de abordări, de exemplu, cuantumul de bază adaptat al Mayer-Kuvert (cu un raport produs/cifră de afaceri de 76 %) ar fi fost superior cuantumului

de bază adaptat al reclamantelor (cu un raport produs/cifră de afaceri de 90 %), în timp ce înainte de adaptare cuantumul lor de bază reprezenta mai mult decât dublul celui al întreprinderii Mayer-Kuvert. Metodologia utilizată în decizia inițială viza, prin urmare, pentru motive de echitate, restabilirea echilibrului între cuantumurile de bază adaptate prin stabilirea unor reduceri individuale care reflectă nu numai raporturile produs/cifră de afaceri, ci și caracterul comparabil al implicării individuale a întreprinderilor în cauză, astfel cum reiese din cuantumurile de bază neadaptate.

37 În considerentul (19) al deciziei atacate, Comisia arată că a considerat că, deși Hamelin avea un raport produs/cifră de afaceri considerabil mai mic decât celelalte întreprinderi, era necesar să fie redusă și amenda care îi era destinată, pentru a ține seama de faptul că rolul său în cadrul înțelegerii era asemănător celui al întreprinderilor menționate. Ținând seama de raportul său produs/cifră de afaceri, reducerea cuantumului de bază al Hamelin ar fi cea mai mică în comparație cu cele de care ar fi beneficiat toate celelalte întreprinderi.

38 Reiese din considerentul (20) al deciziei atacate că, dacă Comisia nu ar fi ținut seama de a doua etapă a acestei metode și și-ar fi întemeiat reducerile doar pe raportul produs/cifră de afaceri al întreprinderilor în cauză, Hamelin nu ar fi beneficiat de o reducere, iar cuantumul său de bază ar fi fost cu aproximativ 1 275 % mai mare decât cuantumul de bază adaptat al reclamantelor, în timp ce valoarea vânzărilor întreprinderii Hamelin era doar cu 30 % mai ridicată decât cea a vânzărilor reclamantelor.

39 În considerentul (21) al deciziei atacate se concluzionează că metoda aleasă și reducerea acordată au ca rezultat faptul că cuantumul de bază al amenzii aplicate Hamelin reflectă implicarea sa comparabilă în înțelegere, precum și gravitatea și durata încălcării și are un caracter suficient de disuasiv.

40 Tabelul A prezentat în considerentul (22) al deciziei atacate corespunde în esență celui care figurează la punctul 50 din Hotărârea din 13 decembrie 2016, Printeos și alții/Comisia (T-95/15, EU:T:2016:722), adăugându-i-se însă o coloană suplimentară care prezintă raporturile produs/cifră de afaceri ale întreprinderilor în cauză pentru anul 2012 (a se vedea punctul 34 de mai sus).

Întreprinderea	V[aloarea vânzărilor EUR] (2007)	Coeficientul pentru gravitate	Durata (ani)	Cuantumul suplimentar	Nivelul de bază (EUR)	Raportul produs/cifră de afaceri	Adaptare/Reducere	Cuantumul de bază adaptat
[...] GPV	125 086 629	15 %	4,5	15 %	103 196 000	93 %	0,98	2 063 920
[Printeos]	143 316 000	15 %	4,5	15 %	118 235 000	90 %	0,90	11 823 500
Bong	140 000 000	15 %	4,5	15 %	115 500 000	80 %	0,88	13 860 000
Mayer-Kuvert	70 023 181	15 %	4,5	15 %	57 769 000	76 %	0,88	6 932 280
Hamelin	185 521 000	15 %	4,416	15 %	150 717 000	17 %	0,85	22 607 550

41 Potrivit considerentului (23) al deciziei atacate, celelalte etape ale metodei de stabilire a amenzilor urmate în decizia inițială nu sunt afectate de Hotărârea din 13 decembrie 2016, Printeos și alții/Comisia (T-95/15, EU:T:2016:722), astfel încât acestea nu sunt explicate din nou în decizia atacată. Cu toate acestea, ținând seama de cererea reclamantelor, formulată în scrisoarea lor din 17 aprilie 2017, de a ține seama de amenda impusă de CNC, Comisia anunță formularea unui răspuns la aceasta în considerentele (46)-(55) ale deciziei menționate.

42 În al patrulea rând, în considerentele (46)-(55) ale deciziei atacate sunt astfel precizate motivele pentru care Comisia respinge cererea menționată, amintind că în cursul procedurii care a condus la adoptarea deciziei inițiale le comunicase deja reclamantelor că nu considera nici necesar, nici oportun să țină seama de amenda impusă de CNC. În această privință, Comisia se întemeiază, printre altele, pe propria practică decizională [Decizia 89/515/CEE a Comisiei din 2 august 1989 privind o procedură de aplicare a articolului 85 din Tratatul CEE (IV/31.553 – Plase sudate) (JO 1989, L 260, p. 1)], precum și pe Hotărârea din 13 februarie 1969, Wilhelm și alții (14/68, EU:C:1969:4).

43 În al cincilea rând, în considerentul (58) al deciziei atacate, în ceea ce privește adaptarea cuantumurilor de bază ale amenzilor în temeiul punctului 37 din orientări, Comisia respinge argumentul reclamantelor, invocat în scrisoarea lor din 17 aprilie 2017, potrivit căruia, pe de o parte, reducerile cuantumurilor de bază erau discriminatorii în privința lor și, pe de altă parte, ar fi trebuit să beneficieze de o reducere de 95,3671 % pentru a reflecta în mod corespunzător raportul produs/cifră de afaceri al acestora.

44 În considerentul (59) al deciziei atacate, ca răspuns la argumentul reclamantelor potrivit căruia ar exista diferențe evidente comparativ cu plafonul de 10 % din cifra de afaceri globală, Comisia arată în esență că reducerile nu erau menite să fie stabilite la un nivel care să garanteze că raportul dintre cuantumurile de bază adaptate și cifrele de afaceri globale este același pentru toate întreprinderile în cauză. În opinia acesteia, potrivit unei jurisprudențe consacrate, faptul că unei întreprinderi i se aplică, datorită aplicării metodei de calcul al cuantumurilor de bază ale amenzilor, o amendă care reprezintă un procent din cifra sa de afaceri globală mai mare decât cel reprezentat de amenzile impuse fiecăreia dintre celelalte întreprinderi nu este contrar principiilor egalității de tratament și proporționalității.

II. Procedura și concluziile părților

45 Prin cererea introductivă depusă la grefa Tribunalului la 27 iulie 2017, reclamantele au introdus prezenta acțiune.

46 La propunerea Camerei a treia, Tribunalul a decis, în temeiul articolului 28 din Regulamentul de procedură, să trimită cauza unui complet de judecată extins.

47 La propunerea judecătorului raportor, Tribunalul (Camera a treia extinsă) a decis deschiderea fazei orale a procedurii și, în cadrul măsurilor de organizare a procedurii prevăzute la articolul 89 din Regulamentul de procedură, a adresat Comisiei o întrebare scrisă referitoare la stabilirea raportului produs/cifră de afaceri al GPV. Comisia a răspuns la această întrebare în termenul acordat.

48 Pledoariile părților și răspunsurile acestora la întrebările orale adresate de Tribunal au fost ascultate în ședința din 3 aprilie 2019.

49 Reclamantele solicită Tribunalului:

– anularea deciziei atacate;

– cu titlu subsidiar, reducerea cuantumului amenzii impuse la articolul 1 din decizia atacată, prin acordarea, pe de o parte, a unei reduceri a cuantumului de bază al amenzii cu 95,3671 % în temeiul punctului 37 din orientări și, pe de altă parte, a unei reduceri suplimentare a cuantumului amenzii, după aplicarea reducerilor în temeiul Comunicărilor privind cooperarea și privind tranzacția, de cel puțin 33 %;

– obligarea Comisiei la plata cheltuielilor de judecată.

50 Comisia solicită Tribunalului:

– respingerea acțiunii ca nefondată;

– obligarea reclamantelor la plata cheltuielilor de judecată.

III. În drept

A. Cu privire la primul motiv, întemeiat pe încălcarea principiilor securității juridice, protecției încrederii legitime și ne bis in idem

51 Reclamantele contestă caracterul procedural al anulării în parte a deciziei inițiale prin Hotărârea din 13 decembrie 2016, Printeos și alții/Comisia (T-95/15, EU:T:2016:722), la fel cum s-a întâmplat în situațiile din cauzele în care au fost pronunțate Hotărârea din 15 octombrie 2002, Limburgse Vinyl Maatschappij și alții/Comisia (C-238/99 P, C-244/99 P, C-245/99 P, C-247/99 P, C-250/99 P-C-252/99 P și C-254/99 P, EU:C:2002:582), sau Hotărârea din 27 iunie 2012, Bolloré/Comisia (T-372/10, EU:T:2012:325). Nelegalitățile care viciază această decizie ar fi de o asemenea gravitate încât nu ar putea fi calificate decât ca fiind esențiale. În plus, nemotivarea deciziei inițiale ar fi atât de gravă încât nu poate fi considerată un simplu viciu de formă. Astfel cum reiese din cuprinsul punctelor 53-55 din Hotărârea din 13 decembrie 2016, Printeos și alții/Comisia (T-95/15, EU:T:2016:722), în cadrul ședinței în cauza T-95/15, Tribunalul a trebuit să amintească obligația sa de a examina din oficiu caracterul suficient al motivării, aspect cu privire la care s-a luat act în procesul-verbal al ședinței. Pe de altă parte, obligația de motivare ar fi fost ridicată la rangul unui drept fundamental, garantat prin articolul 41 alineatul (2) litera (c) din cartă, astfel încât de la intrarea sa în vigoare jurisprudența anterioară care califică nemotivarea ca simplu viciu de formă ar fi depășită.

52 În opinia reclamantelor, decizia inițială este de asemenea afectată de un alt viciu de fond, și anume de un abuz de putere, invocat în replică în cauza T-95/15, întrucât Comisia a prezentat cu bună-știință fapte inexacte pentru a justifica ajustările cuantumurilor de bază ale amenzilor. Astfel, deși în considerentul (92) al deciziei inițiale se arăta că „toate părțile erau implicate, în grade diferite, dar semnificative, în sectorul plicurilor”, considerentul (16) al deciziei atacate ar fi admis că Hamelin nu era o întreprindere „monoprodus”. Cu toate acestea, în tabelul A prezentat în considerentul (22) al deciziei atacate, întreprinderii Hamelin i-ar fi fost atribuită o cotă „monoprodus” de 17 %, în realitate aceasta fiind de 0 % în faza adoptării deciziei inițiale, pentru motivul că, din cauza cesiunii, în anul 2010, a activelor sale de producție de plicuri, ea nu a realizat nicio vânzare a produsului care face obiectul cartelului din anul 2012, anul relevant pentru stabilirea cotei „monoprodus”. Acest abuz de putere ar fi confirmat în special de punctul 54 din Hotărârea din 13 decembrie 2016, Printeos și alții/Comisia (T-95/15, EU:T:2016:722), prin care se recunoaște că raționamentul expus în decizia inițială era contrar adevărului.

53 Gravitatea acestor nelegalități de fond care afectează decizia inițială și care nu sunt susceptibile de a fi corectate ar împiedica aplicarea din nou de către Comisie a sancțiunii aplicate deja în decizia menționată. Această abordare ar fi contrară caracterului definitiv al deciziei inițiale, a cărei concluzie privind existența încălcării nu a fost contestată, și ar încălca principiul *ne bis in idem* în sensul articolului 50 din cartă, astfel cum se aplică acesta procedurilor în materia dreptului concurenței. Astfel, decizia atacată s-ar adăuga – fără a o înlocui – deciziei inițiale, care ar fi devenit definitivă în ceea ce privește partea sa neatacată. Acest caracter definitiv s-ar opune adoptării unei noi decizii care să înlocuiască, să modifice sau să completeze, fără temei legal, o decizie neanulată, în vigoare și definitivă.

54 Decizia atacată ar fi de asemenea contrară principiilor securității juridice și protecției încrederii legitime. Contrar, printre altele, situației din cauza în care s-a pronunțat Hotărârea din 15 octombrie 2002, Limburgse Vinyl Maatschappij și alții/Comisia (C-238/99 P, C-244/99 P, C-245/99 P, C-247/99 P, C-250/99 P-C-252/99 P și C-254/99 P, EU:C:2002:582), în care prima decizie făcuse obiectul unei anulări totale, Hotărârea din 13 decembrie 2016, Printeos și alții/Comisia (T-95/15, EU:T:2016:722), s-ar fi limitat să anuleze articolul 2 alineatul (1) litera (e) din decizia inițială, astfel încât aceasta a devenit definitivă în rest. Or, în lipsa unui temei juridic pertinent în acest scop în Regulamentul nr. 1/2003, așa cum este cel prevăzut la articolul 9 alineatul (2) din acesta, care nu este

aplicabil în speță, modificarea unei decizii definitive ar încălca principiile generale menționate mai sus. Din decizia atacată nu ar reieși în mod clar nici dacă aceasta vizează o „modificare” propriu-zisă, astfel cum se indică în titlul său, o „readoptare” [considerentul (7)] sau o „înlocuire” (articolul 1 din dispozitiv), chiar dacă se consideră că noua motivare mai degrabă se adaugă deciziei inițiale decât înlocuiește motivarea anterioară. În orice caz, în lipsa unui temei juridic, nu ar fi necesar să se modifice decizia inițială și definitivă prin adăugarea la aceasta a unor „informații suplimentare” din decizia atacată. Reclamantele precizează că Hotărârea din 15 octombrie 2002, Limburgse Vinyl Maatschappij și alții/Comisia (C-238/99 P, C-244/99 P, C-245/99 P, C-247/99 P, C-250/99 P-C-252/99 P și C-254/99 P, EU:C:2002:582), nu recunoaște „posibilitatea Comisiei de a motiva într-un mod mai detaliat calculul amenzii” sau de „a regulariza” un viciu de fond, ci numai posibilitatea de a redeschide procedura în scopul corectării viciilor de formă sau de procedură care afectează decizia anulată, ceea ce nu este cazul în speță, având în vedere caracterul grav al abuzului de putere săvârșit.

55 Comisia solicită respingerea primului motiv ca neîntemeiat.

56 În primul rând, trebuie arătat că, în cazul în care Tribunalul anulează un act al instituțiilor, acestea sunt obligate, în temeiul articolului 266 TFUE, să ia măsurile impuse de executarea hotărârii de anulare. Reiese dintr-o jurisprudență constantă că, pentru a-și îndeplini această obligație, instituțiile respective sunt obligate să respecte nu doar dispozitivul hotărârii de anulare, ci și motivele care au condus la aceasta și care constituie susținerea sa necesară, în sensul în care sunt indispensabile pentru a determina semnificația exactă a ceea ce s-a hotărât în dispozitiv. Astfel, aceste motive sunt cele care, pe de o parte, identifică dispoziția considerată ca fiind nelegală și, pe de altă parte, relevă motivele nelegalității constatate în dispozitiv și pe care instituția vizată trebuie să le ia în considerare atunci când înlocuiește actul anulat. Or, anularea unui act al Uniunii nu afectează în mod necesar actele pregătitoare ale acestuia și nici nu determină în mod necesar anularea întregii proceduri anterioare adoptării actului respectiv, indiferent de motivele de fond sau de procedură ale hotărârii de anulare. În consecință, în afară de cazul în care neregularitatea constatată a afectat de nulitate ansamblul procedurii, instituțiile menționate pot, în vederea adoptării unui act care are ca obiect înlocuirea unui act precedent anulat sau nevalid, redeschide procedura în stadiul în care această nelegalitate a fost săvârșită, fără să fie necesar ca posibilitatea redeschiderii procedurii să fie expres prevăzută de reglementarea aplicabilă pentru ca instituțiile autoare ale unui act anulat să poată recurge la aceasta (a se vedea în acest sens Hotărârea din 7 noiembrie 2013, Italia/Comisia, C-587/12 P, EU:C:2013:721, punctul 12, și Hotărârea din 28 ianuarie 2016, CM Eurologistik și GLS, C-283/14 și C-284/14, EU:C:2016:57, punctele 48-52 precum și jurisprudența citată).

57 Aceste principii se aplică *mutatis mutandis* în materia dreptului concurenței, atunci când instanța Uniunii anulează o decizie ca urmare a unei nelegalități, fără a se pronunța ea însăși cu privire la materialitatea încălcării și cu privire la sancțiune (a se vedea în acest sens Hotărârea din 15 octombrie 2002, Limburgse Vinyl Maatschappij și alții/Comisia, C-238/99 P, C-244/99 P, C-245/99 P, C-247/99 P, C-250/99 P-C-252/99 P și C-254/99 P, EU:C:2002:582, punctele 72, 73 și 693).

58 În al doilea rând, trebuie amintit că Curtea a statuat de asemenea că, într-o situație precum cea din speță, atunci când anularea deciziei atacate se întemeiază pe un viciu de procedură, precum insuficiența motivării, iar instanța Uniunii nu și-a exercitat competența de fond pentru a modifica amenda aplicată, principiul *ne bis in idem* nu împiedică Comisia să adopte o nouă decizie de aplicare a unei amenzi reclamantului. Astfel, aplicarea acestui principiu presupune să fi existat o decizie cu privire la existența efectivă a încălcării sau să fi fost controlată legalitatea aprecierii efectuate cu privire la aceasta. Astfel, principiul *ne bis in idem* interzice numai o nouă apreciere pe fond cu privire la existența efectivă a încălcării, care ar avea drept consecință fie aplicarea unei a doua sancțiuni, care se adaugă primei, în cazul în care răspunderea ar fi din nou reținută, fie aplicarea unei prime sancțiuni, în cazul în care răspunderea, care fusese exclusă de prima decizie, ar fi reținută de cea de a doua. În schimb, acesta nu se opune în sine unei reluări a investigațiilor având ca obiect același comportament anticoncurențial în cazul în care o primă decizie a fost anulată pentru vicii de formă fără să se fi statuat

pe fond asupra faptelor imputate, decizia de anulare neavând, așadar, valoare de „achitare”, în sensul dat acestui termen în materie penală. Într-un astfel de caz, sancțiunile aplicate prin noua decizie nu se adaugă celor pronunțate prin decizia anulată, ci se substituie acestora (a se vedea în acest sens Hotărârea din 15 octombrie 2002, Limburgse Vinyl Maatschappij și alții/Comisia, C-238/99 P, C-244/99 P, C-245/99 P, C-247/99 P, C-250/99 P-C-252/99 P și C-254/99 P, EU:C:2002:582, punctele 60-62 și 693-695).

59 Tribunalul consideră că nu există niciun motiv care să justifice o abordare divergentă în cazul unei anulări pentru insuficiența motivării a unei decizii de aplicare a unei amenzi pentru simplul motiv că această decizie a fost adoptată ca urmare a unei proceduri de tranzacție. Pe de altă parte, contrar celor susținute de reclamante, principiile jurisprudențiale amintite la punctele 56-58 de mai sus trebuie să se aplice *mutatis mutandis* în ipoteza unei anulări numai în parte a unei astfel de decizii, atunci când această anulare nu vizează decât partea prin care se aplică o amendă, precum în speță articolul 2 alineatul (1) litera (e) din decizia inițială, menținând în același timp partea din această decizie care stabilește în mod definitiv răspunderea întreprinderii în cauză pentru încălcarea săvârșită. Astfel, într-o asemenea ipoteză, o reapreciere pe fond a materialității încălcării, care ar avea drept consecință sancționarea încă o dată a întreprinderii menționate, este cu atât mai mult exclusă. În consecință, criticile întemeiate pe o încălcare a principiilor securității juridice și protecției încrederii legitime trebuie respinse de la bun început ca neîntemeiate.

60 Este necesar, prin urmare, să se examineze dacă, în temeiul articolului 266 primul paragraf TFUE, având în vedere dispozitivul Hotărârii din 13 decembrie 2016, Printeos și alții/Comisia (T-95/15, EU:T:2016:722), prin care se anulează în parte decizia inițială, precum și motivele principale în susținerea acestuia prezentate în hotărârea menționată, Comisia avea dreptul de a regulariza insuficiența motivării constatată și sancționată prin anularea astfel pronunțată, procedând la adoptarea deciziei atacate, care are o motivare modificată sau completată și prin care se aplică reclamantelor aceeași amendă ca aceea care le-a fost aplicată prin decizia inițială.

61 În această privință trebuie amintit că, la punctul 1 din dispozitivul Hotărârii din 13 decembrie 2016, Printeos și alții/Comisia (T-95/15, EU:T:2016:722), Tribunalul s-a limitat să anuleze articolul 2 alineatul (1) litera (e) din decizia inițială pentru motivul că aceasta era viciată de o insuficiență a motivării în sensul articolului 296 al doilea paragraf TFUE (Hotărârea din 13 decembrie 2016, Printeos și alții/Comisia, T-95/15, EU:T:2016:722, punctele 57 și 58).

62 Aceste puncte au următorul cuprins:

„57 Având în vedere toate considerațiile de mai sus, trebuie să se concluzioneze, așadar, că decizia atacată este viciată de o insuficiență a motivării și că trebuie admis primul motiv în măsura în care este întemeiat pe o încălcare a obligației de motivare în sensul articolului 296 al doilea paragraf TFUE.

58 În consecință, se impune anularea articolului 2 alineatul (1) litera (e) din decizia [inițială], fără a fi necesară pronunțarea cu privire la critica întemeiată pe un abuz de putere și cu privire la al doilea și la al treilea motiv, precum și cu privire la admisibilitatea acestuia din urmă. În plus, nu este necesar să se statueze cu privire la al doilea capăt de cerere, invocat cu titlu subsidiar.”

63 După cum susține Comisia, rezultă că Tribunalul a renunțat să se pronunțe cu privire la celelalte motive invocate în cauza T-95/15 prin care se contestă temeinicia deciziei inițiale, inclusiv asupra motivului privind abuzul de putere invocat de reclamante în replică. Astfel, reclamantele nu pot susține că dispozitivul privind anularea se întemeia pe constatarea unui viciu esențial sau chiar a unui abuz de putere constând în esență în reproșul adresat Comisiei în legătură cu faptul că a expus motive contrare adevărului sau realității.

64 În ceea ce privește consecințele juridice ale dispozitivului menționat privind anularea, trebuie amintit că, în conformitate cu articolul 264 primul paragraf TFUE, acest dispozitiv avea ca efect numai declararea „actul[ui] contestat nul și neavenit”, respectiv a articolului 2 alineatul (1) litera (e) din decizia inițială, fără a ține seama de gradul de „gravitate” al viciului procedural constatat și nici de statutul juridic al normei procedurale încălcate. În această privință, este necesar să se precizeze că o serie de garanții procedurale, ca norme fundamentale de procedură în sensul articolului 263 al doilea paragraf TFUE, a căror încălcare poate fi invocată din oficiu și poate determina anularea unui act contestat, constituie norme superioare de drept, precum dreptul la apărare în sensul articolului 41 alineatul (2) litera (a) din cartă. Situația este aceeași în ceea ce privește încălcarea obligației de motivare, în temeiul articolului 41 alineatul (2) litera (c) din cartă și al articolului 296 al doilea paragraf TFUE, pe care se întemeiază anularea articolului 2 alineatul (1) litera (e) din decizia inițială.

65 În consecință, trebuie să se constate că anularea în parte a deciziei inițiale, pronunțată în Hotărârea din 13 decembrie 2016, Printeos și alții/Comisia (T-95/15, EU:T:2016:722), a avut o sferă de aplicare exclusiv procedurală în sensul jurisprudenței citate la punctele 56 și 58 de mai sus, întrucât critica Comisia pentru că a prezentat o motivare insuficientă a modului de calcul al amenzilor, care nu permitea nici reclamantelor să îl conteste în mod util, nici Tribunalului să își exercite controlul de legalitate pe fond, în special în ceea ce privește respectarea principiului egalității de tratament (Hotărârea din 13 decembrie 2016, Printeos și alții/Comisia, T-95/15, EU:T:2016:722, punctele 49 și 55).

66 Desigur, la punctul 55 din Hotărârea din 13 decembrie 2016, Printeos și alții/Comisia (T-95/15, EU:T:2016:722), Tribunalul a arătat de asemenea că „motivația succintă expusă în considerentul (92) al deciziei [inițiale] era de natură să creeze impresia eronată potrivit căreia motivul principal al adaptării orizontale a cuantumurilor de bază în favoarea întreprinderilor în cauză consta în faptul că toate acestea se aflau în situații cel puțin comparabile, legate de caracterul «monoprodus» al activității lor comerciale”, ceea ce „era [diferit] în cazul Hamelin, astfel cum Comisia a recunoscut în cursul judecății”. Or, aceste afirmații fac referire în principal la o motivare lacunară și neinteligibilă în această privință, ceea ce constituie un caz tipic de insuficiență a motivării în sensul articolului 296 al doilea paragraf TFUE. Așadar, nu se poate deduce din aceasta că Tribunalul a considerat că Comisia intenționa să inducă în eroare justițiabilii sau instanța Uniunii sau să expună cu bună-știință fapte contrare adevărului sau realității și, cu atât mai puțin, că prin anularea articolului 2 alineatul (1) litera (e) din decizia inițială Tribunalul a urmărit să cenzureze o astfel de abordare.

67 În consecință, Comisia a respectat cerințele jurisprudenței citate la punctele 56 și 58 de mai sus arătând, în considerentul (7) al deciziei atacate, că anularea în parte a deciziei inițiale din cauza insuficienței motivării avea numai o sferă de aplicare procedurală, astfel încât nu ar putea fi considerată o achitare în sensul articolului 50 din cartă, și că, prin urmare, Comisia era îndreptățită să reia procedura administrativă de la momentul la care a intervenit nelegalitatea, și anume, în principiu, de la momentul adoptării deciziei inițiale.

68 În sfârșit, este necesar să se respingă și celelalte critici pe care reclamantele le-au invocat în susținerea prezentului motiv. În primul rând, contrar celor susținute de acestea, atât timp cât Comisia respectă cerințele amintite la punctele 56-59 de mai sus, ceea ce este cazul în speță, termenii utilizați în decizia atacată pentru a descrie abordarea sa, și anume „modificarea”, „readoptarea” [considerentul (7)] sau „înlocuirea” [articolul 1 din dispozitiv, care înlocuiește articolul 2 alineatul (1) litera (e) din decizia inițială], nu sunt decisivi. În al doilea rând, întrucât jurisprudența amintită la punctele 56 și 58 de mai sus se bazează pe o interpretare a domeniului de aplicare al articolului 266 primul paragraf TFUE, reclamantele nu pot invoca în mod întemeiat lipsa unui temei juridic pertinent în acest scop în Regulamentul nr. 1/2003 (a se vedea prin analogie Hotărârea din 28 ianuarie 2016, CM Eurologistik și GLS, C-283/14 și C-284/14, EU:C:2016:57, punctul 52). În al treilea rând, acestea nu ar putea susține în mod valabil nici faptul că caracterul definitiv al deciziei inițiale s-ar opune adoptării unei noi decizii care înlocuiește, modifică sau completează decizia inițială în partea sa anulată, în caz contrar existând riscul de a lipsi de substanță jurisprudența menționată la punctul 58 de mai sus. Dimpotrivă, dat fiind

că reclamantele nu au contestat partea din decizia inițială care stabilește răspunderea lor pentru încălcarea în cauză și că, prin urmare, în Hotărârea din 13 decembrie 2016, Printeos și alții/Comisia (T-95/15, EU:T:2016:722), Tribunalul nu era chemat să se pronunțe cu privire la aceasta, numai această parte a rămas definitivă (a se vedea în acest sens Hotărârea din 14 noiembrie 2017, British Airways/Comisia, C-122/16 P, EU:C:2017:861, punctele 80-85), iar principiul *ne bis in idem* – care interzice numai o nouă apreciere pe fond a materialității încălcării în scopul, printre altele, al impunerii unei a doua sancțiuni – este în mod necesar inaplicabil în speță (a se vedea punctul 59 de mai sus).

69 În consecință, este necesar să se respingă prezentul motiv ca nefondat în întregime.

B. Cu privire la doilea motiv, întemeiat pe încălcarea principiului egalității de tratament în cadrul stabilirii cuantumului amenzii

1. Reiterarea principalelor argumente ale părților

70 Prin intermediul prezentului motiv, reclamantele invocă o încălcare a principiului egalității de tratament în defavoarea lor în cadrul stabilirii cuantumului de bază al amenzii care le-a fost aplicată, legată în special de aplicarea unor cote de reducere diferite în temeiul punctului 37 din orientări. Întrucât cotele de reducere acordate se întemeiază pe caracterul „monoprodus” al întreprinderilor în cauză, reclamantele amintesc că sunt singura întreprindere a cărei cotă de reducere (90 %) coincide cu cota sa „monoprodus” (90 %), deși aceste cote de reducere sunt superioare cotelor „monoprodus” ale tuturor celorlalte întreprinderi. Astfel, întreprinderii Bong, cu o cotă „monoprodus” de 80 %, i s-ar fi aplicat o reducere de 88 %. Cu toate acestea, dacă reclamantele ar fi beneficiat de aceeași „cotă de majorare”, li s-ar fi aplicat o cotă de reducere de 99 %, dat fiind că cota lor „monoprodus” era cu 10 puncte mai mare decât cea a Bong.

71 În primul rând, reclamantele invocă caracterul discriminatoriu față de ele al acestei abordări în privința procentajului pe care îl reprezintă cuantumul lor de bază adaptat în raport cu cifra lor de afaceri globală, comparată cu situațiile întreprinderilor Bong și Hamelin. Amenda aplicată reclamantelor – înaintea reducerilor acordate în temeiul Comunicării privind cooperarea, al procedurii de tranzacție și al capacității de plată – ar echivala cu 9,7 % din cifra lor de afaceri globală, în timp ce amenzile aplicate Bong și Hamelin, după „adaptarea” cuantumurilor de bază, nu ar reprezenta decât 4,7 %, respectiv 4,5 % din cifrele de afaceri globale respective. Acest rezultat inegal cu privire la diferența față de plafonul de 10 % din cifra de afaceri globală menționat la articolul 23 alineatul (2) din Regulamentul nr. 1/2003 nu s-ar datora aplicării metodei de calcul prevăzute de orientări, care vizează impunerea unei amenzi „justificate în raport cu gravitatea și cu durata” încălcării săvârșite, ci faptului că Comisia s-a îndepărtat de aceasta, procedând, în mod excepțional, în cadrul exercitării puterii sale de apreciere în temeiul punctului 37 din orientări, la o adaptare a cuantumurilor de bază ale amenzilor în raport cu plafonul de 10 % înaintea oricărei reduceri ulterioare.

72 Potrivit reclamantelor, adaptarea care constă în reducerea cuantumurilor de bază în mod inegal între întreprinderi – 11,8 milioane de euro pentru reclamante, 13,8 milioane pentru Bong și 22,6 milioane pentru Hamelin – a condus la un tratament discriminatoriu în dauna lor, întrucât sumele care rezultă din acestea nu sunt, contrar celor impuse la articolul 23 alineatul (2) din Regulamentul nr. 1/2003, corelate cu dimensiunile lor și cu forța lor economică, stabilite în funcție de cifrele lor globale de afaceri, respectiv 121 de milioane de euro pentru reclamante, 296 de milioane de euro pentru Bong și 501 milioane de euro pentru Hamelin. Astfel, amenda aplicată reclamantelor ar fi apropiată de plafonul lor de 10 %, în timp ce amenzile aplicate Bong și Hamelin nu ar atinge jumătate din plafoanele acestora. Or, în lipsa unei adaptări, toate aceste amenzi ar fi atins plafonul menționat, respectiv 12,1 milioane de euro pentru reclamante, 29,6 milioane de euro pentru Bong și 50,1 milioane de euro

pentru Hamelin. Astfel, amenda care a fost aplicată reclamantelor după adaptare ar fi trebuit să fie mult mai mică decât cele aplicate întreprinderilor Bong și Hamelin, cu cifre de afaceri de două și, respectiv, de patru ori mai ridicate decât cea a reclamantelor.

73 Reclamantele contestă că „au beneficiat de o reducere generoasă”, amenda lor rezultată din aplicarea plafonului de 10 % nefiind redusă decât cu 0,3 % (la 9,7 %), în comparație cu reducerile mult mai importante de care au beneficiat Bong și Hamelin, gravitatea și durata încălcării fiind, pe de altă parte, identice. În plus, aplicarea conform regulamentului a plafonului de 10 % nu ar fi condus la impunerea în cazul reclamantelor a unei amenzi finale „considerabil” mai ridicate, deoarece aceasta nu ar fi crescut decât cu suma de 140 000 de euro, complet neglijabilă, având în vedere reducerile acordate Bong și Hamelin grație adaptării cuantumurilor lor de bază. În speță, diferențele de tratament chiar nu ar fi rezultatul unei aplicări a plafonului de 10 % ca „prag de reducere” în sensul jurisprudenței, ci al unei adaptări excepționale a cuantumurilor de bază în temeiul punctului 37 din orientări, care s-ar îndepărta de metoda de calcul prevăzută la acest punct. În plus, plafonul de 10 % ar fi un criteriu „instituit în mod legal” la articolul 23 alineatul (2) din Regulamentul nr. 1/2003 pentru stabilirea amenzilor, în aceeași măsură ca criteriile privind gravitatea și durata încălcării, în sensul articolului 23 alineatul (3) din același regulament.

74 Reclamantele susțin că această inegalitate de tratament nu este justificată în mod obiectiv. În Hotărârea din 16 iunie 2011, Putters International/Comisia (T-211/08, EU:T:2011:289, punctul 80), Tribunalul însuși ar fi recunoscut că era inerent metodologiei din orientări ca circumstanțele atenuante să nu aibă efect în cazul întreprinderilor care prezintă o cotă „monoprodus” ridicată și ar fi renunțat la o adaptare a amenzilor. Or, deși Comisia a putut să se abată în speță de la această metodologie având ca obiectiv declarat faptul că circumstanțele atenuante recunoscute în cazul Mayer-Kuvert au incidență asupra amenzii care i-a fost aplicată, această abordare nu poate fi justificată în mod obiectiv întrucât a avut ca efect un tratament discriminatoriu al reclamantelor față de Bong și de Hamelin, singurul factor de diferențiere între cele trei întreprinderi fiind cifra lor de afaceri globală. Astfel, în lipsa unei „adaptări” excepționale a cuantumurilor de bază, toate amenzile ar fi atins plafonul de 10 %, în conformitate cu obiectivul vizat la articolul 23 alineatul (2) din Regulamentul nr. 1/2003, care permite „ca amenzile să varieze în funcție de dimensiunea și de puterea economică a întreprinderilor sancționate, astfel încât, cu cât cifra de afaceri este mai ridicată, cu atât amenda poate fi mai mare”.

75 Potrivit reclamantelor, diferențele dintre cota „monoprodus” a reclamantelor (90 %), pe de o parte, și cea a Bong (80 %), respectiv cea a Hamelin (17 %), pe de altă parte, nu pot justifica în mod obiectiv faptul că amenda aplicată reclamantelor se situează aproape de plafonul de 10 % din cifra sa de afaceri globală, în timp ce amenzile impuse Bong și Hamelin nu ating nici măcar jumătate din plafoanele respective. Ele ar fi discriminate mai mult prin raportare la Hamelin, a cărei activitate nu ar prezenta nici măcar un caracter „monoprodus”. Astfel, în anul 2012, Hamelin nu ar fi realizat nicio vânzare a produsului care face obiectul cartelului, așa încât cota sa „monoprodus” ar fi fost de 0 %, iar nu de 17 %. Inegalitatea de tratament nu poate fi justificată în mod obiectiv nici de ponderea relativă a cuantumului de bază neadaptat al reclamantelor (118 235 000 de euro), pe de o parte, și al Bong și al Hamelin (115 500 000 de euro și 150 717 000 de euro), pe de altă parte. În schimb, cuantumul de bază adaptat al reclamantelor ar fi aproape de plafonul de 10 % din cifra lor de afaceri globală (9,7 %), spre deosebire de Bong și de Hamelin, ale căror cuantumuri de bază neadaptate nu ar atinge nici măcar jumătate din plafonul lor (4,7 % și, respectiv, 4,5 %).

76 Reclamantele contestă argumentul Comisiei potrivit căruia cota de reducere aplicată în privința lor este cea mai mică cotă posibilă care să permită reducerea cuantumului de bază sub plafonul de 10 %. Astfel, întreprinderii Bong i s-ar fi aplicat o cotă de reducere de 88 %, deși o cotă de 75 % ar fi fost suficientă pentru a coborî cuantumul de bază (de 115 500 000 de euro) sub acest plafon (de 29 631 227 de euro). De asemenea, potrivit acelorași tabele, întreprinderii Hamelin i s-ar fi aplicat o cotă de reducere de 85 %, deși o cotă de 67 % ar fi fost suficientă pentru a aduce cuantumul său de bază (de 150 717 000 de euro) sub acest plafon (de 50 170 600 de euro). Reclamantele consideră că obligația Comisiei de a le reduce amenda prin aplicarea unei cote mai ridicate, proporționale cu diferența dintre cota lor

„monoprodus” și cea a celorlalte întreprinderi, decurge direct din principiul general al egalității de tratament. Astfel, acestea ar fi fost singura întreprindere sancționată a cărei cotă de reducere (90 %) nu a fost majorată în raport cu cota sa „monoprodus” (90 %), în timp ce cotele de reducere aplicate întreprinderilor Bong (88 %) și GPV (98 %) erau mai mari decât cotele lor „monoprodus” reale (80 % și, respectiv, 93 %). În cazul Hamelin, cota de reducere ar fi fost chiar majorată la 85 %, deși cota sa „monoprodus” era de 0 %, întrucât nimic nu justifica luarea în considerare a cotei de 17 % a fostei sale filiale, cesionată în anul 2010 către Bong. Astfel, pentru a remedia această discriminare, cota de reducere care ar fi trebuit să fie acordată reclamantelor în temeiul punctului 37 din orientări ar trebui să fie de 95,3671 %, iar nu de 90 %, așa încât cuantumul lor de bază, după adaptare, să ajungă la 4,5 % din cifra lor de afaceri globală din anul 2013.

77 În al doilea rând, cu titlu subsidiar, reclamantele susțin totodată că au fost discriminate din perspectiva cuantumurilor de bază, astfel cum au fost acestea adaptate. Decizia atacată ar acorda o mare importanță „ponderii relative” a cuantumurilor de bază neadaptate, drept criteriu care determină cota de reducere aplicată fiecărei întreprinderi în temeiul punctului 37 din orientări. Or, ținând seama de cuantumurile de bază neadaptate, reclamantele se consideră de asemenea discriminate față de GPV. Această întreprindere ar fi beneficiat de o cotă de reducere de 98 %, spre deosebire de cea de 90 % acordată reclamantelor, astfel încât cuantumul său de bază adaptat nu ar reprezenta decât 2 % din cuantumul său de bază neadaptat. În schimb, cuantumul de bază adaptat al reclamantelor ar fi reprezentat 10 % din cuantumul lor de bază neadaptat, respectiv de cinci ori mai mare decât în cazul GPV.

78 Această diferență de tratament nu ar fi justificată în mod obiectiv. Diferența dintre cotele „monoprodus” ale reclamantelor și cea a GPV nu ar fi suficient de semnificativă în acest sens, cota „monoprodus” a GPV (93 %) nefiind decât cu trei puncte mai ridicată decât cea a reclamantelor (90 %). Ținând seama de cota de reducere de 98 % acordată GPV, reclamantelor ar fi trebuit să li se aplice o cotă de reducere de 94,84 %, prin care cuantumul lor de bază adaptat ar fi devenit 6 100 926 de euro în loc de 11 823 500 de euro. Această abordare s-ar impune și în raport cu ponderea relativă a cuantumurilor de bază neadaptate, întrucât cuantumul de bază neadaptat al reclamantelor nu a fost decât cu 14,5 % mai ridicat decât cel al GPV (118 235 000 de euro, față de 103 196 000 de euro), însă cuantumul lor de bază adaptat a fost cu 472,8 % mai ridicat decât cel al GPV (11 823 500 de euro, față de 2 063 920 de euro). Or, acordarea unei cote de reducere de 94,84 % reclamantelor ar fi condus la creșterea cuantumului lor de bază adaptat la 5,16 % din cuantumul lor de bază neadaptat, față de 2 % în cazul GPV. Afirmând că cuantumul de bază adaptat al GPV reprezintă 17,45 % din cel al reclamantelor, Comisia ar recunoaște de altfel ea însăși că echilibrul dintre amenzile aplicate reclamantelor și GPV nu a fost menținut.

79 Comisia solicită respingerea prezentului motiv în întregime.

80 Aceasta contestă faptul că plafonul de 10 % din cifra de afaceri globală, în sensul articolului 23 alineatul (2) din Regulamentul nr. 1/2003, ar fi un criteriu de gradare a amenzilor. Ar fi vorba despre o limită extrinsecă, un plafon legal pe care sancțiunea nu l-ar putea depăși, indiferent de metoda de calcul utilizată, având ca scop evitarea aplicării unor amenzi disproporționate și excesive, pe care întreprinderea în cauză nu ar fi capabilă să le plătească. Acest obiectiv ar trebui coroborat cu necesitatea de a se garanta că amenda are un caracter suficient de disuasiv. În acest scop, plafonul de 10 % ar fi calculat pe baza dimensiunii și a puterii economice a întreprinderii în cauză, astfel cum acestea rezultă din cifra sa de afaceri globală în cursul exercițiului financiar anterior aplicării amenzii. În plus, un plafon astfel cuantificat ar avea meritul de a fi previzibil, în conformitate cu principiile securității juridice și legalității pedepselor. Această previzibilitate ar fi întărită în procedura de tranzacție, în cadrul căreia întreprinderea în cauză trebuie să aprobe cuantumul maxim al amenzii care îi poate fi aplicată. Astfel, spre deosebire de criteriile privind gravitatea și durata încălcării prevăzute la articolul 23 alineatul (2) din Regulamentul nr. 1/2003, pentru aplicarea cărora Comisia ar beneficia de o largă putere de apreciere, plafonul de 10 % nu ar fi un criteriu destinat calculului amenzilor, ci ar urmări un obiectiv distinct și autonom. Nu ar fi vorba nici despre o amendă maximă,

care să fie impusă numai în cazul celor mai grave încălcări, ci de un prag de reducere a cărui aplicare ar avea drept consecință unică reducerea până la nivelul maxim autorizat a cuantumului amenzii, calculat numai în funcție de criteriile privind gravitatea și durata încălcării.

81 În plus, Comisia contestă că a încălcat principiul egalității de tratament în speță. Întrucât plafonul de 10 % din cifra de afaceri globală este un prag de reducere, iar nu un criteriu de gradare a amenzilor, simplul fapt că amenda aplicată unei întreprinderi este apropiată de plafonul menționat, spre deosebire de cea a altor participanți la înțelegere, nu ar putea constitui o încălcare a principiului menționat. În plus, disparitățile dintre amenzi pe planul proporției din cifra de afaceri globală ar fi „inerente" metodei de calcul prevăzute la punctul 13 din orientări, care nu s-ar baza pe cifra de afaceri globală a întreprinderilor în cauză. În consecință, comparațiile bazate pe proporțiile pe care amenzile le reprezintă din cifra de afaceri globală sau pe diferențele dintre proporțiile respective și plafonul de 10 % ar fi lipsite de pertinență și nu ar putea să fundamenteze un tratament inegal al reclamantelor. Astfel, pentru a se conforma principiului egalității de tratament, Comisia nu ar fi obligată să se asigure că cuantumul final al amenzilor aplicate întreprinderilor implicate în aceeași încălcare reflectă o diferențiere între ele în ceea ce privește cifra lor de afaceri globală. În măsura în care Comisia le-ar aplica amenzi justificate, pentru fiecare dintre acestea, în raport cu gravitatea și cu durata încălcării săvârșite, nu i se poate reproșa că pentru unele dintre ele cuantumul amenzii este mai mare, în raport cu cifra de afaceri, decât cel al altor întreprinderi. Cu atât mai mult, nu ar fi posibil să se constate existența unui tratament inegal prin compararea raportului dintre cuantumurile intermediare ale amenzilor și plafonul de 10 % al fiecărei întreprinderi.

82 Comisia precizează că principiul egalității de tratament este supus unor limitări care decurg din necesitatea de a-l aplica împreună cu alte principii generale de drept, precum principiul legalității, principiul caracterului personal al pedepselor sau cerința ca amenda să aibă un efect suficient de disuasiv. Astfel, o întreprindere nu poate invoca în beneficiul său, pentru a obține o reducere a amenzii care i-a fost aplicată, o eroare săvârșită la determinarea cuantumului amenzii aplicate unei alte întreprinderi. Chiar dacă se presupune că Comisia a săvârșit o eroare la determinarea cuantumului amenzii aplicate Bong sau Hamelin sau GPV și că aceste amenzi ar fi trebuit să fie mai ridicate, această eroare nu ar justifica reducerea suplimentară a amenzii aplicate reclamantelor. În speță, Comisia ar fi aplicat aceeași metodă de calcul al amenzilor pentru toate întreprinderile, singura diferență constând în cotele de reducere ușor diferite acordate fiecărei întreprinderi. Or, aceste diferențe s-ar întemeia pe motive obiective care au legătură cu situația fiecărei întreprinderi și pe necesitatea de a se asigura că amenzile au un caracter suficient de disuasiv, ceea ce ar reprezenta, prin urmare, un factor de diferențiere justificată obiectiv. Nu ar fi contrară principiului egalității de tratament nici aplicarea unor cote de reducere astfel încât să se păstreze corelația dintre cuantumurile de bază neadaptate ale diferitor amenzi.

83 Comisia contestă că a încălcat principiul egalității de tratament în privința reclamantelor prin adaptarea cuantumurilor de bază ale amenzilor și prin neutilizarea metodei prevăzute în orientări. Ea amintește că reclamantele au solicitat ele însele această adaptare excepțională în cadrul procedurii de tranzacție și au beneficiat de o cotă de reducere generoasă de 90 %, corespunzătoare cotei lor „monoprodus", prin care se adaptează amenda acestora la gravitatea și la durata încălcării lor. Potrivit Comisiei, dacă ar fi aplicat plafonul de 10 %, această amendă ar fi fost considerabil mai ridicată, și anume, pe baza cifrei de afaceri globale din anul 2013, de 12 173 000 de euro, pe baza celei din anul 2015, de 13 166 700 de euro, și pe baza celei din 2016, de 16 282 000 de euro. În schimb, metoda de calcul solicitată de reclamante nu ar fi avut ca rezultat o mai bună adecvare a amenzilor în raport cu gravitatea și cu durata încălcării săvârșite de fiecare întreprindere, ci acest rezultat ar fi riscat să fie stabilit numai de plafonul de 10 %. Pe de altă parte, participarea mai redusă a Mayer-Kuvert nu ar fi avut niciun impact și, în orice caz, cuantumurile amenzilor ar fi fost diferite. Prin urmare, nu se poate reproșa Comisiei că a aplicat reclamantelor o amendă care nu se întemeiază nici pe gravitatea, nici pe durata încălcării lor.

84 În ceea ce privește primul aspect al prezentului motiv, Comisia răspunde că nu a aplicat cotele „monoprodus” în mod liniar atunci când a atribuit fiecărei întreprinderi o cotă de reducere egală sau proporțională cu cota sa „monoprodus”, întrucât nu era obligată în acest sens de nicio normă de drept al Uniunii. Prin faptul că a ținut seama de cota „monoprodus”, Comisia ar fi intenționat de asemenea să mențină corelația dintre cuantumurile de bază neadaptate care reflectau participarea fiecărei întreprinderi la înțelegere. În plus, pentru ca amenda să aibă caracter disuasiv, ar fi fost necesar ca reducerea aplicată să fie cea mai mică posibil care permite scăderea cuantumului de bază sub plafonul de 10 %. Or, adaptarea cuantumului de bază al amenzii reclamantelor în funcție de o cotă mai ridicată, proporțională cu diferența dintre cota lor „monoprodus” și cea a altor întreprinderi, ar fi avut ca efect aplicarea unei amenzi insuficient de disuasive. Pe de altă parte, reclamantele ar fi beneficiat de o reducere mai importantă decât Bong și Hamelin, întrucât cuantumurile de bază adaptate au fost de 11 823 500 de euro, de 13 860 000 de euro și, respectiv, de 22 607 550 de euro. În ceea ce privește Bong, Comisia precizează că, deși i-a fost aplicată o cotă de reducere (88 %) superioară cotei sale „monoprodus” (80 %), cuantumul său de bază adaptat (13 860 000 de euro) era, în cifre absolute, superior celui al reclamantelor (11 823 500 de euro), în pofida faptului că valoarea vânzărilor și cuantumul de bază neadaptat al reclamantelor (143 316 000 de euro și 118 235 000 de euro) erau superioare celor ale Bong (140 000 000 și 115 500 000 de euro). În ceea ce privește Hamelin, Comisia i-ar fi aplicat cota de reducere cea mai mică în raport cu toate întreprinderile (85 %). Doar GPV ar fi beneficiat de o cotă de reducere mai semnificativă decât a reclamantelor, din cauza, pe de o parte, a cotei sale „monoprodus” superioare, chiar cea mai ridicată (93 %), și, pe de altă parte, din cauza necesității de a i se acorda o cotă de reducere minimă de 98 % pentru a se garanta că cuantumul de bază adaptat este inferior plafonului de 10 % din cifra sa de afaceri globală. Totuși, situația reclamantelor ar fi diferită, întrucât cota lor „monoprodus” era de 90 %, iar cota de reducere minimă necesară pentru ca cuantumul lor de bază adaptat să fie inferior plafonului de 10 % din cifra lor de afaceri globală din anul 2013 era de 89,9 % (88,9 % raportată la cifra de afaceri globală din anul 2015 și 86,2 % raportată la cea din anul 2016). În sfârșit, o luare în considerare în mod liniar a cotei „monoprodus” ar fi presupus să i se acorde o importanță excesivă și ar fi antrenat consecințe injuste. Astfel, cuantumul de bază adaptat al Mayer-Kuvert, a cărei cotă „monoprodus” se ridica la 76 %, ar fi fost mai ridicat (57 769 000 - 70 % = 13 864 560 de euro) decât cuantumul de bază adaptat al reclamantelor (118 235 000 - 90 % = 11 823 500 de euro), în timp ce cuantumul de bază neadaptat al reclamantelor era mai mare decât dublul celui al Mayer-Kuvert (118 235 000 de euro pentru reclamante, comparativ cu 57 769 000 de euro în cazul Mayer-Kuvert). Comisia deduce de aici că cota de reducere aplicată fiecărei întreprinderi decurge dintr-o evaluare globală a mai multor factori, iar nu doar a cotei „monoprodus”. Reclamantele ar urmări în realitate să obțină beneficiul cotei de reducere aplicate altor întreprinderi, iar nu să corecteze o nelegalitate. În orice caz, având în vedere cifra lor de afaceri globală în anul 2015, cuantumul de bază adaptat al amenzii lor nu ar reprezenta 9,7 %, ci 8,97 % din această cifră de afaceri.

85 Comisia concluzionează de aici că motivele invocate de reclamante sunt inoperante, întrucât prin acestea se încearcă să se transforme plafonul de 10 % într-un criteriu pentru calculul amenzilor. Or, dintr-o jurisprudență constantă ar reieși că sumele rezultate din calcule intermediare pot depăși plafonul menționat. În ceea ce privește cuantumurile finale ale amenzilor, Comisia arată că reclamantele nu se compară cu GPV, căreia, întrucât are o cotă „monoprodus” mai ridicată decât a lor (98 %) și un cuantum de bază neadaptat puțin mai mic (103 196 000 de euro), i se atribuie un cuantum de bază adaptat care reprezintă 9,6 % din cifra sa de afaceri globală, mai precis cu doar 0,1 % mai puțin decât ceea ce reprezintă cuantumul de bază adaptat al reclamantelor, respectiv 9,7 %, și o amendă finală care corespunde unei cote mai ridicate (7,07 %) din cifra sa de afaceri globală decât cea reprezentată de amenda finală a reclamantelor (3,88 % sau 2,9 % în raport cu cifrele de afaceri globale din anul 2015 sau din anul 2016). Reclamantele nu s-ar compara nici cu Mayer-Kuvert, a cărei amendă finală ar fi superioară amenzii lor în cifre absolute (4 991 000 de euro, față de 4 729 000 de euro), în pofida faptului că participarea Mayer-Kuvert la încălcare a fost mai puțin semnificativă și că valoarea vânzărilor sale reprezenta mai puțin de jumătate din valoarea vânzărilor reclamantelor (70 023 181 de euro, față de 143 316 000 de euro).

86 În ceea ce privește al doilea aspect al prezentului motiv, Comisia amintește că adaptările cuantumurilor de bază nu urmăreau să aplice în mod automat cota „monoprodus” a fiecăreia dintre întreprinderi, ci, în primul rând, ținând seama de cota respectivă, să reducă amenda cu procentajul necesar astfel încât cuantumul de bază neadaptat al amenzii aplicate fiecărei întreprinderi să se situeze sub plafonul de 10 %, și, în al doilea rând, să mențină echilibrul dintre amenzile aplicate după aceste adaptări. În ceea ce privește GPV, cuantumul de bază neadaptat (103 196 000 de euro) ar reprezenta 87,2 % din cuantumul de bază neadaptat al reclamantelor (118 235 000 de euro), care l-ar depăși, așadar, cu 12,7 % pe cel al GPV. În plus, cota „monoprodus” a GPV (93 %) ar fi mai ridicată decât cea a reclamantelor (90 %). Potrivit Comisiei, chiar dacă cuantumul de bază adaptat al GPV (2 063 920 de euro) reprezintă 17,45 % din cuantumul de bază adaptat al reclamantelor (11 823 500 de euro), aceasta se întemeiază pe o evaluare globală a tuturor împrejurărilor obiective legate de situația fiecărei întreprinderi. La calcularea amenzii reclamantelor, Comisia nu ar fi avut niciun motiv să efectueze o adaptare numai prin comparație cu GPV. Astfel, cuantumul de bază neadaptat al reclamantelor ar fi fost de asemenea mai ridicat cu 2,32 % în raport cu cel al Bong, cu 204 % în raport cu cel al Mayer-Kuvert și cu 21,56 % în raport cu cel al Hamelin. Or, pe de o parte, cota „monoprodus” a GPV (93 %), mai ridicată decât cea a reclamantelor, ar fi justificat o reducere mai mare decât cele acordate celorlalte întreprinderi și, pe de altă parte, spre deosebire de situația reclamantelor, reducerea minimă necesară pentru coborârea cuantumului de bază adaptat al GPV sub plafonul de 10 % ar fi fost de 98 %. Prin urmare, o eventuală inegalitate de tratament ar fi fost justificată în mod obiectiv. În realitate, reclamantele ar fi fost favorizate prin aplicarea unei cote de reducere de 90 %, chiar dacă, având în vedere cifra lor de afaceri globală din anul 2015 (sau din anul 2016), reducerea minimă necesară pentru ca cuantumul lor de bază adaptat să fie inferior plafonului de 10 % s-ar fi ridicat la 88,9 % (2015) sau la 86,2 % (2016).

2. Observații introductive

87 Prin intermediul prezentului motiv, reclamantele invocă o încălcare a principiului egalității de tratament în privința lor în implementarea metodei de stabilire a amenzilor aplicate, în special a metodei de adaptare a cuantumurilor de bază, în temeiul punctului 37 din orientări, astfel cum este rezumată în tabelul A, care figurează în considerentul (22) al deciziei atacate.

88 Cu titlu principal, reclamantele impută Comisiei că le-a aplicat o cotă de reducere discriminatorie de 90 %, care corespunde exact cotei lor „monoprodus”, dar este diferită de cea de care ar fi beneficiat celelalte întreprinderi, în special Bong și Hamelin. Această adaptare discriminatorie a cuantumurilor de bază ar fi avut ca efect faptul că cuantumul de bază adaptat al reclamantelor ar fi fost de 9,7 % din cifra lor de afaceri globală, în timp ce cuantumurile de bază adaptate ale Bong și Hamelin ar reprezenta doar 4,7 % și 4,5 % din cifrele lor de afaceri globale respective. Aceste diferențe în raport cu plafonul de 10 % din cifra de afaceri globală ar fi rezultatul unei ponderări inegale a dimensiunii și a puterii economice ale întreprinderilor menționate, stabilite în funcție de cifrele lor de afaceri globale – respectiv 121 de milioane de euro pentru reclamante, 296 de milioane de euro pentru Bong și 501 milioane de euro pentru Hamelin –, care ar fi contrară articolului 23 alineatul (2) din Regulamentul nr. 1/2003 și nu ar fi justificată în mod obiectiv, printre altele, nici de ponderea relativă a cuantumurilor de bază neadaptate aferentă reclamantelor, Bong și Hamelin, nici de necesitatea de a reduce cuantumurile de bază menționate la o valoare imediat inferioară plafonului de 10 %, ceea ce ar fi justificat o reducere de numai 75 % în cazul Bong și de 67 % în cazul Hamelin.

89 Cu titlu subsidiar, reclamantele susțin că amenda care le-a fost aplicată este de asemenea discriminatorie în raport cu cuantumurile de bază adaptate în temeiul punctului 37 din orientări, în special prin raportare la cel al GPV, căreia i s-a aplicat o cotă de reducere de 98 % din cuantumul său de bază, față de numai 90 % în cazul reclamantelor, astfel încât cuantumul său de bază adaptat nu ar reprezenta decât 2 % din cuantumul său de bază neadaptat. În schimb, cuantumul de bază adaptat al

reclamantelor ar fi reprezentat 10 % din cuantumul lor de bază neadaptat, mai precis de cinci ori mai mult decât în cazul GPV, chiar dacă cuantumurile de bază neadaptate ale reclamantelor și ale GPV erau foarte apropiate unul de celălalt.

90 Tribunalul consideră oportun să analizeze, într-o primă etapă, temeinicia premiselor juridice ale criticilor formulate de reclamante în lumina criteriilor recunoscute de jurisprudență, în special ale celor referitoare la respectarea principiului egalității de tratament și la aplicarea plafonului de 10 % din cifra de afaceri globală, prevăzut la articolul 23 alineatul (2) al doilea paragraf din Regulamentul nr. 1/2003. Într-o a doua etapă se va examina dacă metoda de adaptare a cuantumurilor de bază ale amenzilor, astfel cum este expusă în decizia atacată, este conformă cu aceste criterii și în special cu cele care reglementează principiul egalității de tratament.

3. Reiterarea jurisprudenței

91 Principiul egalității de tratament constituie un principiu general al dreptului Uniunii, consacrat la articolele 20 și 21 din cartă. Potrivit unei jurisprudențe constante, care se aplică și în dreptul concurenței, principiul menționat impune ca situații comparabile să nu fie tratate în mod diferit și ca situații diferite să nu fie tratate în același mod, cu excepția cazului în care un astfel de tratament este justificat în mod obiectiv (a se vedea Hotărârea din 11 iulie 2013, Team Relocations și alții/Comisia, C-444/11 P, nepublicată, EU:C:2013:464, punctul 186 și jurisprudența citată, și Hotărârea din 12 noiembrie 2014, Guardian Industries și Guardian Europe/Comisia, C-580/12 P, EU:C:2014:2363, punctul 51 și jurisprudența citată).

92 Încălcarea principiului egalității de tratament ca urmare a unui tratament diferențiat presupune astfel că situațiile vizate sunt comparabile având în vedere ansamblul elementelor care le caracterizează. Elementele care definesc diferite situații și, astfel, caracterul comparabil al acestora trebuie să fie determinate și evaluate în special în funcție de obiectul și de finalitatea actului Uniunii care instituie distincția în cauză. În plus, trebuie luate în considerare principiile și obiectivele domeniului din care face parte actul respectiv (a se vedea Hotărârea din 11 iulie 2013, Team Relocations și alții/Comisia, C-444/11 P, nepublicată, EU:C:2013:464, punctul 187 și jurisprudența citată). Jurisprudența precizează cu privire la acest aspect că Comisia trebuie să aprecieze în fiecare caz și ținând cont de context, precum și de obiectivele urmărite de regimul de sancțiuni instituit de Regulamentul nr. 1/2003 impactul asupra întreprinderii vizate, ținând seama în special de o cifră de afaceri care reflectă situația economică reală a acesteia în perioada în care a fost săvârșită încălcarea (Hotărârea din 12 noiembrie 2014, Guardian Industries și Guardian Europe/Comisia, C-580/12 P, EU:C:2014:2363, punctul 53, și Hotărârea din 19 martie 2015, Dole Food și Dole Fresh Fruit Europe/Comisia, C-286/13 P, EU:C:2015:184, punctul 144 și jurisprudența citată).

93 În această privință, jurisprudența recunoaște că, în vederea determinării cuantumului amenzii, este permis să se țină seama atât de cifra de afaceri globală a întreprinderii, care reprezintă o indicație, chiar dacă aproximativă și imperfectă, privind dimensiunea și puterea sa economică, cât și de partea din această cifră aferentă produselor care fac obiectul încălcării și care este, așadar, de natură să furnizeze o indicație cu privire la amploarea acesteia. Astfel, partea din cifra de afaceri globală ce provine din vânzarea mărfurilor care fac obiectul încălcării este cea mai în măsură să reflecte importanța economică a acestei încălcări (a se vedea în acest sens Hotărârea din 12 noiembrie 2014, Guardian Industries și Guardian Europe/Comisia, C-580/12 P, EU:C:2014:2363, punctele 54 și 59, Hotărârea din 19 martie 2015, Dole Food și Dole Fresh Fruit Europe/Comisia, C-286/13 P, EU:C:2015:184, punctele 145 și 149, și Hotărârea din 1 februarie 2018, Kühne + Nagel International și alții/Comisia, C-261/16 P, nepublicată, EU:C:2018:56, punctul 81).

94 În conformitate cu această jurisprudență, punctul 13 din orientări prevede că, „[p]entru a determina cuantumul de bază al amenzii care urmează să fie aplicată, Comisia utilizează valoarea vânzărilor de bunuri sau servicii, realizate de întreprindere, care au legătură directă sau indirectă cu încălcarea, în

sectorul geografic relevant din teritoriul SEE”. Aceste orientări precizează la punctul 6 că „combinarea valorii vânzărilor care au legătură cu încălcarea cu durata acesteia este considerată o valoare de înlocuire adecvată pentru a reflecta importanța economică a încălcării, precum și ponderea relativă a fiecărei întreprinderi participante la încălcare” (a se vedea în acest sens Hotărârea din 12 noiembrie 2014, Guardian Industries și Guardian Europe/Comisia, C-580/12 P, EU:C:2014:2363, punctul 56, Hotărârea din 19 martie 2015, Dole Food și Dole Fresh Fruit Europe/Comisia, C-286/13 P, EU:C:2015:184, punctul 147, și Hotărârea din 1 februarie 2018, Kühne + Nagel International și alții/Comisia, C-261/16 P, nepublicată, EU:C:2018:56, punctul 65 și jurisprudența citată).

95 Pe de altă parte, s-a statuat că, deși articolul 23 alineatul (2) din Regulamentul nr. 1/2003 acordă Comisiei o marjă de apreciere, limitează totuși exercitarea acesteia prin instituirea unor criterii obiective pe care Comisia este obligată să le respecte. Astfel, pe de o parte, cuantumul amenzii care poate fi aplicată unei întreprinderi are un plafon cuantificabil și absolut, așa încât cuantumul maxim al amenzii care poate fi aplicată unei anumite întreprinderi poate fi determinat în avans. Pe de altă parte, exercitarea acestei puteri de apreciere este de asemenea limitată prin normele de conduită pe care Comisia însăși și le-a impus, în special în orientări (a se vedea în acest sens Hotărârea din 18 iulie 2013, Schindler Holding și alții/Comisia, C-501/11 P, EU:C:2013:522, punctul 58, Hotărârea din 19 martie 2015, Dole Food și Dole Fresh Fruit Europe/Comisia, C-286/13 P, EU:C:2015:184, punctul 146, și Hotărârea din 7 septembrie 2016, Pilkington Group și alții/Comisia, C-101/15 P, EU:C:2016:631, punctul 37).

96 În ceea ce privește aplicarea articolului 23 alineatul (2) al doilea paragraf din Regulamentul nr. 1/2003, reiese dintr-o jurisprudență constantă că numai cuantumul final al amenzii aplicate trebuie să respecte limita maximă de 10 % din cifra de afaceri prevăzută de această dispoziție, iar aceasta nu interzice Comisiei să ajungă, în cursul diferitor etape ale calculării amenzii, la un cuantum intermediar superior acestei limite, în măsura în care cuantumul final al amenzii nu depășește limita menționată. Astfel, dacă se dovedește că, la finalul calculului, cuantumul final al amenzii trebuie să fie redus cu valoarea care depășește limita superioară menționată, faptul că anumiți factori precum gravitatea și durata încălcării nu se reflectă în mod efectiv în cuantumul amenzii aplicate nu reprezintă decât o simplă consecință a aplicării acestei limite superioare cuantumului final. Astfel, limita superioară respectivă urmărește evitarea aplicării unor amenzi în privința cărora se poate prevedea că întreprinderile, luând în considerare dimensiunea lor, astfel cum este aceasta determinată de cifra lor de afaceri globală, chiar și în mod aproximativ și imperfect, nu sunt în măsură să le plătească. Așadar, este vorba despre o limită, uniform aplicabilă tuturor întreprinderilor și stabilită în funcție de dimensiunea fiecăreia dintre acestea, care urmărește evitarea amenzilor în cuantum excesiv și disproporționat. Această limită superioară are, așadar, un obiectiv distinct și autonom în raport cu cel referitor la criteriile privind gravitatea și durata încălcării. Singura consecință posibilă a unei asemenea limite este reducerea cuantumului amenzii calculat pe baza acestor criterii până la nivelul maxim autorizat. Aplicarea acestuia presupune că întreprinderea în cauză nu plătește toată amenda care ar fi în principiu datorată în baza unei aprecieri întemeiate pe criteriile respective (a se vedea în acest sens Hotărârea din 12 iulie 2012, Cetarsa/Comisia, C-181/11 P, nepublicată, EU:C:2012:455, punctele 80-84, Hotărârea din 7 septembrie 2016, Pilkington Group și alții/Comisia, C-101/15 P, EU:C:2016:631, punctul 36, și Hotărârea din 26 ianuarie 2017, Mamoli Robinetteria/Comisia, C-619/13 P, EU:C:2017:50, punctele 83 și 84 și jurisprudența citată).

97 Curtea deduce de aici că stabilirea pentru fiecare dintre întreprinderile sancționate care au participat la aceeași încălcare a unor amenzi de 10 % din cifrele lor de afaceri nu poate constitui o încălcare a principiilor proporționalității și egalității de tratament, întrucât ea nu rezultă decât din aplicarea plafonului prevăzut la articolul 23 alineatul (2) al doilea paragraf din Regulamentul nr. 1/2003. De asemenea, ținând seama de obiectivul urmărit prin acest plafon, împrejurarea că aplicarea de către Comisie a orientărilor conduce în mod frecvent sau regulat la un cuantum al amenzii aplicate egal cu 10 % din cifra de afaceri nu poate repune în discuție legalitatea aplicării plafonului menționat (a se vedea în acest sens Hotărârea din 26 ianuarie 2017, Mamoli Robinetteria/Comisia, C-619/13 P, EU:C:2017:50, punctele 85 și 86). În același sens, Tribunalul a statuat, pe de o parte, că plafonul de

10 % din cifra de afaceri globală a unei întreprinderi care a încălcat normele în materie de concurență nu constituia decât un prag de reducere și, pe de altă parte, că simplul fapt că amenda aplicată unei astfel de întreprinderi era foarte apropiată de plafonul menționat, în timp ce acest procentaj era mai redus în privința altor participanți la înțelegere, nu putea constitui o încălcare a principiului egalității de tratament sau a principiului proporționalității, această consecință fiind inerentă interpretării plafonului de 10 % doar drept un prag reducere aplicabil după o eventuală reducere a cuantumului amenzii în temeiul unor circumstanțe atenuante sau al principiului proporționalității (a se vedea în acest sens Hotărârea din 12 decembrie 2012, Novácke chemické závody/Comisia, T-352/09, EU:T:2012:673, punctele 161-163 și jurisprudența citată).

98 S-a statuat de asemenea că, în ceea ce privește stabilirea cuantumului amenzii, nu se poate opera, prin aplicarea unor metode de calcul diferite, o discriminare între întreprinderile care au participat la un acord sau la o practică concertată contrară articolului 101 alineatul (1) TFUE (a se vedea în acest sens Hotărârea din 19 iulie 2012, Alliance One International și Standard Commercial Tobacco/Comisia, C-628/10 P și C-14/11 P, EU:C:2012:479, punctul 58, și Hotărârea din 11 iulie 2013, Ziegler/Comisia, C-439/11 P, EU:C:2013:513, punctul 133 și jurisprudența citată).

99 În sfârșit, astfel cum a recunoscut Tribunalul în Hotărârea din 20 mai 2015, Timab Industries și CFPR/Comisia (T-456/10, EU:T:2015:296, punctul 74), confirmată prin Hotărârea din 12 ianuarie 2017, Timab Industries și CFPR/Comisia (C-411/15 P, EU:C:2017:11), aceste principii jurisprudențiale se aplică *mutatis mutandis* la calculul amenzilor aplicate la finalizarea unei proceduri de tranzacție.

4. Cu privire la temeinicia premiselor juridice ale criticilor invocate

100 Din principiile jurisprudențiale amintite la punctele 91-99 de mai sus rezultă că, în scopul controlului respectării principiului egalității de tratament în prezenta cauză, trebuie să se facă distincție între, pe de o parte, stabilirea în mod obligatoriu egalitară a cuantumului de bază al amenzilor care trebuie aplicate întreprinderilor în cauză și, pe de altă parte, aplicarea plafonului de 10 % în privința întreprinderilor menționate, în temeiul articolului 23 alineatul (2) al doilea paragraf din Regulamentul nr. 1/2003, care poate varia în funcție de cifrele lor de afaceri globale.

101 Astfel, cu toate că, desigur, Comisia poate alege în mod valabil, cum a și procedat în speță, o metodă de calcul al cuantumului de bază care se bazează pe valoarea vânzărilor efectuate în cursul unui an întreg acoperit de încălcare, și anume anul 2007 în decizia inițială, pentru a caracteriza importanța economică a încălcării, precum și ponderea relativă a fiecărei întreprinderi care a participat la aceasta (a se vedea jurisprudența citată la punctele 93 și 94 de mai sus), ea este obligată să respecte, în acest context, principiul egalității de tratament. În schimb, aplicarea plafonului de 10 % pentru stabilirea cuantumului final al amenzilor nu depinde, în principiu, nici de această importanță economică a încălcării, nici de ponderea relativă a fiecărei întreprinderi participante, nici de gravitatea sau de durata respectivei încălcări săvârșite de aceasta, ci are un caracter pur automat, care este legat exclusiv de cifra sa de afaceri globală, motiv pentru care jurisprudența a statuat că această aplicare nu poate avea drept consecință, printre altele, o încălcare a principiului egalității de tratament. Dimpotrivă, având în vedere obiectivul său – distinct și autonom în raport cu cel al criteriilor privind gravitatea și durata încălcării –, ca prag maxim previzibil și uniform aplicabil care urmărește să garanteze că întreprinderilor nu li se aplică amenzi de un nivel excesiv și disproporționat în raport cu dimensiunea și cu capacitatea lor de plată, aplicarea sa automată este *ipso facto* conformă cu principiul egalității de tratament (a se vedea jurisprudența citată la punctele 96 și 97 de mai sus).

102 Trebuie amintit că, în speță, reclamantele nu contestă aplicarea în sine a plafonului de 10 %, nici ca prag de reducere a amenzilor aplicate în final întreprinderilor în cauză, nici ca criteriu de corecție excepțional într-o etapă intermediară a calculării lor, și anume în cadrul stabilirii cuantumurilor de bază cu scopul de a le coborî sub acest prag. Astfel cum arată în mod întemeiat Comisia, în cursul procedurii administrative, reclamantele au solicitat chiar în mod expres o adaptare excepțională a

cuantumului lor de bază, în temeiul punctului 37 din orientări, pentru a se ține seama de caracterul lor „monoprodus” (a se vedea punctul 9 de mai sus). În această privință, reclamantele nu contestă nici împrejurarea că Comisia s-a inspirat din metodologia avută în vedere în Hotărârea din 16 iunie 2011, Putters International/Comisia (T-211/08, EU:T:2011:289, punctul 80), cu scopul de a ține seama, printre altele, de caracterul „monoprodus” al întreprinderilor în cauză, desigur, cu excepția Hamelin, precum și de participarea mai redusă la încălcare a Mayer-Kuvert, pentru a se asigura că circumstanța atenuantă care rezultă din aceasta se repercutează asupra cuantumului final al amenzii care urma să îi fie aplicată [considerentele (11)-(13) ale deciziei atacate].

103 În schimb, ceea ce reclamantele contestă, printre altele, în cadrul primului aspect al prezentului motiv este atât modul în care Comisia a efectuat această adaptare a cuantumurilor de bază, cât și rezultatele sale – în ceea ce privește diferențele față de plafonul de 10 % –, care ar fi discriminatorii în privința lor.

104 În această privință trebuie să se constate, cu titlu introductiv, că Comisia nu poate susține în mod întemeiat că rezultatul aplicării plafonului de 10 % în această etapă intermediară a calculării amenzilor care urmează să fie aplicate produce *ipso facto* rezultate conforme cu principiul egalității de tratament, din moment ce ține seama de diferențele dintre cifrele de afaceri globale ale tuturor întreprinderilor în cauză. Astfel, atunci când, precum în speță, Comisia alege, în temeiul puterii sale de apreciere în baza punctului 37 din orientări, să țină deja seama de plafonul de 10 %, cu titlu excepțional, într-o etapă intermediară a calculării amenzilor pentru a adapta cuantumurile lor de bază, ea face acest lucru în afara domeniului de aplicare *stricto sensu* al articolului 23 alineatul (2) al doilea paragraf din Regulamentul nr. 1/2003, așa încât principiile jurisprudențiale amintite la punctele 96 și 97 de mai sus nu pot fi aplicate în această formă. Astfel, contrar celor pretinse de Comisie, prin faptul că s-a inspirat din plafonul de 10 % în afara cadrului său juridic formal pentru a-l utiliza drept criteriu de diferențiere sau chiar de gradare a amenzilor într-o etapă intermediară, abordarea sa poate genera rezultate contrare principiului egalității de tratament, ținând seama, printre altele, de obiectivele de sancționare și de descurajare legate de criteriile privind gravitatea și durata încălcării.

105 Este necesar, prin urmare, să se examineze dacă Comisia a respectat principiul egalității de tratament în contextul adaptării cuantumurilor de bază ale amenzilor atunci când s-a inspirat din metodologia avută în vedere în Hotărârea din 16 iunie 2011, Putters International/Comisia (T-211/08, EU:T:2011:289, punctul 80). În acest scop, ținând seama de jurisprudența citată la punctul 92 de mai sus, trebuie să se verifice dacă întreprinderile în cauză, în special reclamantele, pe de o parte, și Bong, Hamelin (primul aspect) și GPV (al doilea aspect), pe de altă parte, se aflau în situații identice sau comparabile, dacă aceste situații au fost tratate în mod egal sau inegal și dacă un eventual tratament inegal era justificat în mod obiectiv.

5. Cu privire la caracterul comparabil al situațiilor în cauză, cu privire la tratamentul egal sau inegal al acestora și cu privire la caracterul justificat în mod obiectiv al tratamentului menționat

a) Observații introductive

106 În vederea aprecierii caracterului comparabil sau necomparabil al situațiilor individuale ale întreprinderilor în cauză, trebuie să se țină seama de datele pertinente, precum și de operațiunile de calcul efectuate de Comisie, în decizia inițială și în decizia atacată, pentru stabilirea și pentru adaptarea cuantumurilor de bază ale amenzilor, astfel cum sunt ele reproduse în tabelul următor:

Întreprinderea	Valoarea vânzărilor EUR în anul 2007	Coeficientul pentru gravitate	Durata (ani)	Cuantumul suplimentar	Cuantumul de bază EUR	Raportul produs/cifră de afaceri	Adaptare/reducere	Cuantumul de bază adaptat
Bong	140 000 000	15 %	4,5	15 %	115 500 000	80 %	88 %	13 860 000
[…] GPV	125 086 629	15 %	4,5	15 %	103 196 000	93 %	98 %	2 063 920
Hamelin	185 521 000	15 %	4,416	15 %	150 717 000	17 %	85 %	22 607 550
Mayer-Kuvert	70 023 181	15 %	4,5	15 %	57 769 000	76 %	88 %	6 932 280
Printeos […]	143 316 000	15 %	4,5	15 %	118 235 000	90 %	90 %	11 823 500

107 Din tabelul menționat reiese că, în vederea stabilirii cuantumurilor de bază ale amenzilor înainte de adaptarea lor (denumite în continuare „cuantumurile de bază neadaptate”), Comisia a luat în considerare în mod corespunzător diferențele dintre valorile vânzărilor realizate de întreprinderile în cauză, precum și pe cele referitoare la durata participării acestora la încălcare (4,5 ani, cu excepția Hamelin, cu 4,416 ani) pentru a le aplica aceeași metodă de calcul, prin multiplicarea lor cu același coeficient de gravitate (15 %) și prin adăugarea la acestea a unei sume suplimentare stabilite prin intermediul aceluiași procent (15 %), în conformitate cu punctele 13, 21 și 25 din orientări.

108 Prin urmare, ținând cont de obiectivul de sancționare al articolului 23 alineatul (3) din Regulamentul nr. 1/2003 și al orientărilor, precum și de aplicarea aceleiași metode de calcul în privința acestora, în această etapă, reclamantele și celelalte întreprinderi se aflau în situații comparabile în vederea calculării amenzilor care le vizau. Astfel, având în vedere acest obiectiv de sancționare și în special de descurajare, care depinde de dimensiunea și de puterea economică a întreprinderilor în cauză, variația dintre valorile vânzărilor reprezintă în principiu un criteriu de diferențiere adecvat, întrucât reflectă importanța economică a încălcării în cauză, precum și ponderea relativă a fiecărei întreprinderi participante la această încălcare și constituie, așadar, o condiție prealabilă importantă pentru aplicarea corectă a principiului egalității de tratament la calcularea cuantumurilor de bază (a se vedea jurisprudența citată la punctele 93 și 94 de mai sus).

109 Prin urmare, este necesar să se concluzioneze că, în speță, cuantumurile de bază neadaptate au fost stabilite în conformitate cu principiul egalității de tratament.

110 Cu toate acestea, trebuie să se verifice dacă Comisia a tratat în mod egal situații care nu sunt comparabile sau în mod inegal situații identice sau comparabile prin modul în care, cu titlu excepțional, a adaptat cuantumurile de bază în temeiul punctului 37 din orientări.

b) Cu privire la adaptarea egalitară a cuantumurilor de bază ale amenzilor

1) Cu privire la metoda de adaptare prezentată în decizia atacată

111 Trebuie amintit că Comisia a acordat cote de reducere distincte reclamantelor (90 %), întreprinderii Bong (88 %), întreprinderii Hamelin (85 %) și întreprinderii GPV (98 %), care nu corespundeau, cu excepția cazului reclamantelor, raporturilor produs/cifră de afaceri ale acestor întreprinderi, și anume 90 % pentru reclamante, 80 % pentru Bong, 17 % pentru Hamelin și 93 % pentru GPV [a se vedea considerentele (15)-(17) ale deciziei atacate].

112 Obiectivele, motivele și metoda de calcul care stau la baza adaptării cuantumurilor de bază efectuate de Comisie sunt expuse în considerentele (10)-(22) și (57)-(62) ale deciziei atacate (a se vedea punctul 31 și următoarele de mai sus), care constituie o motivare modificată și completată sau chiar nouă în raport cu cea prezentată în decizia inițială, care a determinat anularea sa prin Hotărârea din 13 decembrie 2016, Printeos și alții/Comisia (T-95/15, EU:T:2016:722).

113 Astfel, din considerentul (15) al deciziei atacate reiese că, într-o primă etapă, Comisia a adaptat cuantumurile de bază prin luarea în considerare a părții din valoarea vânzărilor produsului care face obiectul cartelului în raport cu cifra de afaceri globală a fiecăreia dintre întreprinderile în cauză, ceea ce Comisia numește raportul produs/cifră de afaceri. Potrivit Comisiei, aceste adaptări urmăresc în același timp să asigure faptul că amenzile adaptate reflectă în continuare gravitatea de ansamblu a încălcării, fără să denatureze însă ponderea relativă a cuantumurilor de bază aferente întreprinderilor menționate, corespunzătoare implicării lor comparabile în înțelegere. Acest raport produs/cifră de afaceri a fost calculat pe baza cifrei de afaceri totale din vânzările produsului care face obiectul cartelului (plicuri), în raport cu cifra de afaceri mondială totală în anul 2012 a fiecăreia dintre aceste întreprinderi. Astfel cum reiese din tabelul A prezentat în considerentul (22) al deciziei atacate, o întreprindere cu un raport produs/cifră de afaceri mai ridicat a beneficiat de o cotă de reducere mai mare sau egală cu cea acordată unei întreprinderi cu un raport produs/cifră de afaceri mai redus [considerentul (16) al deciziei atacate].

114 Se menționează că doar Hamelin, în urma cesiunii activelor sale de producție de plicuri, nu a mai înregistrat vânzări ale produsului care face obiectul cartelului în anul 2012, motiv pentru care raportul său produs/cifră de afaceri a fost estimat prin compararea cifrei sale de afaceri din anul 2012 cu vânzările produsului care face obiectul cartelului din acel an realizate de fosta sa filială. În plus, se arată că GPV, întreprinderea cu raportul produs/cifră de afaceri cel mai ridicat, a beneficiat de o reducere de 98 %, necesară pentru a scădea cifra sa de afaceri sub plafonul de 10 %. În consecință, celelalte întreprinderi ar fi beneficiat de reduceri mai mici, stabilite în mod individual și care reflectă atât raporturile lor produs/cifră de afaceri, cât și ponderea relativă a cuantumurilor de bază care le erau atribuite [considerentul (17) al deciziei atacate].

115 Potrivit Comisiei, o reducere liniară bazată pe raporturile produs/cifră de afaceri individuale ar fi condus la rezultate nejustificate și ar fi denaturat ponderea relativă a cuantumurilor de bază. În temeiul unei astfel de abordări, de exemplu cuantumul de bază al întreprinderii Mayer-Kuvert, cu un raport produs/cifră de afaceri de 76 %, ar fi fost adaptat la un nivel superior cuantumului de bază adaptat al reclamantelor, cu un raport produs/cifră de afaceri de 90 %, în timp ce înainte de adaptare cuantumul lor de bază era mai mare decât dublul celui al Mayer-Kuvert. Prin urmare, pentru motive de echitate, metodologia utilizată ar fi urmărit să restabilească echilibrul dintre cuantumurile de bază adaptate prin acordarea unor reduceri individuale care reflectă nu numai raporturile produs/cifră de afaceri, ci și caracterul comparabil al implicării întreprinderilor în cauză în înțelegere, astfel cum reiese din cuantumurile de bază neadaptate [considerentul (18) al deciziei atacate].

116 În sfârșit, Comisia precizează că, deși Hamelin avea un raport produs/cifră de afaceri considerabil mai mic decât celelalte întreprinderi, era necesar să îi fie redusă de asemenea amenda pentru a se ține seama de faptul că rolul său în cadrul înțelegerii era asemănător celui al întreprinderilor menționate. Ținând seama de raportul său produs/cifră de afaceri, reducerea cuantumului de bază al Hamelin ar fi cea mai mică în comparație cu cele de care ar fi beneficiat toate celelalte întreprinderi [considerentul (19) al deciziei atacate]. Dacă Comisia nu și-ar fi întemeiat reducerile decât pe raportul produs/cifră de afaceri al întreprinderilor în cauză, Hamelin nu ar fi beneficiat de o reducere, iar cuantumul său de bază ar fi fost cu aproximativ 1 275 % mai mare decât cuantumul de bază adaptat al reclamantelor, deși valoarea vânzărilor întreprinderii Hamelin era cu doar 30 % mai ridicată decât cea a vânzărilor reclamantelor [considerentul (20) al deciziei atacate]. Rezultatul ar fi că stabilirea cuantumului de bază al amenzii destinate Hamelin reflectă implicarea sa comparabilă în înțelegere, precum și gravitatea și durata încălcării și are un caracter suficient de disuasiv [considerentul (21) al deciziei atacate].

117 Având în vedere ceea ce precedă, trebuie să se rețină următoarele elemente care au determinat Comisia să adapteze, cu titlu excepțional, în decizia inițială și în decizia atacată, cuantumurile de bază ale amenzilor care trebuie aplicate întreprinderilor în cauză:

– necesitatea de a stabili o cotă de reducere care să reducă cuantumul de bază sub plafonul de 10 % din cifra de afaceri globală;

– stabilirea unei cote de reducere, printre altele, în funcție de raportul produs/cifră de afaceri al întreprinderilor în cauză în anul 2012, dar într-o manieră neliniară (un raport produs/cifră de afaceri mai ridicat care conduce la o cotă de reducere mai mare, punctul de referință fiind GPV, cu un raport produs/cifră de afaceri de 93 %, care beneficiază de o reducere de 98 %);

– restabilirea unui echilibru între cuantumurile de bază adaptate prin acordarea unor cote de reducere individuale care să reflecte nu numai raporturile produs/cifră de afaceri, ci și caracterul comparabil al implicării întreprinderilor în cauză în înțelegere, astfel cum reiese din cuantumurile de bază neadaptate;

– în cazul Hamelin, stabilirea celei mai mici cote de reducere, de 85 %, pornind de la un raport produs/cifră de afaceri de numai 17 %, estimat pe baza luării în considerare a vânzărilor fostei sale filiale în anul 2012, și ca urmare a necesității de a se restabili, pentru motive de echitate, echilibrul dintre cuantumul său de bază adaptat și cele ale celorlalte întreprinderi (o reducere numai în funcție de raportul produs/cifră de afaceri, care generează un cuantum de bază cu aproximativ 1 275 % mai mare decât cuantumul de bază adaptat al reclamantelor, deși valoarea vânzărilor Hamelin era cu doar 30 % mai ridicată decât cea a vânzărilor reclamantelor).

2) Cu privire la legalitatea principiilor și a obiectivelor care au ghidat adaptarea cuantumurilor de bază

118 În ceea ce privește reducerea neliniară a cuantumurilor de bază ale amenzilor care urmau să fie aplicate întreprinderilor în cauză, întemeiată pe diferitele raporturi produs/cifră de afaceri, reclamantele critică în esență Comisia pentru că a acordat, printre altele, întreprinderii Bong o cotă de reducere de 88 %, aproape la fel de mare ca cea acordată în favoarea lor (90 %), chiar dacă raportul produs/cifră de afaceri al Bong, de 80 %, era cu 10 % mai mic decât al lor (90 %). Reclamantele deduc de aici că cota de reducere care trebuia să fie acordată în favoarea lor ar fi trebuit să fie mai ridicată, pentru a se respecta principiul egalității de tratament. De asemenea, ar fi contrar acestui principiu și faptul că cuantumul de bază astfel adaptat, printre altele, în cazul Bong, nu reprezintă decât 4,7 % din cifra sa de afaceri globală, în timp ce cuantumul de bază adaptat al reclamantelor echivalează cu 9,7 % din cifra lor de afaceri globală.

119 Or, dat fiind că Comisia nu a stabilit cotele de reducere în mod exclusiv sau schematic pe baza acestor raporturi diferite produs/cifră de afaceri, reclamantele nu pot susține în mod întemeiat că de aici rezultă în mod necesar o apreciere comparativă eronată sau chiar o inegalitate de tratament în defavoarea lor. Totuși, în vederea comparării situațiilor în cauză, este necesar să se pornească de la diferitele cuantumuri de bază neadaptate, care au fost stabilite cu respectarea principiului egalității de tratament, ținând seama în același timp în mod corespunzător de gravitatea încălcării săvârșite și de obiectivul de sancționare și de descurajare (a se vedea punctele 107 și 108 de mai sus). În acest scop, este necesar să se verifice dacă rezultatele adaptării respective a cuantumurilor de bază menționate, cu ajutorul raporturilor produs/cifră de afaceri, continuă să prezinte o legătură suficientă cu criteriile pertinente din articolul 23 alineatul (3) din Regulamentul nr. 1/2003 și din orientări, în special cu gravitatea încălcării și cu obiectivul de sancționare și de descurajare, a cărui apreciere depinde în special de dimensiunea și de puterea economică a întreprinderilor în cauză.

120 În această privință trebuie amintit că reclamantele nu contestă luarea în considerare a raportului produs/cifră de afaceri cu privire la toate întreprinderile în cauză în scopul adaptării cuantumurilor lor de bază sub plafonul de 10 % din cifrele lor de afaceri globale, ci numai stabilirea neliniară a cotelor de reducere, care se pretinde a fi avut loc în detrimentul reclamantelor, pe baza raporturilor menționate și cu scopul a se menține echilibrul între diferitele amenzi în funcție de gravitatea participării fiecăreia dintre întreprinderile în cauză, garantându-se, în același timp, că cuantumurile de bază adaptate se situează sub pragul de 10 % din cifra de afaceri globală (a se vedea punctul 117 a doua și a treia liniuță de mai sus). Or, trebuie să se constate că aplicarea acestei metode a avut drept consecințe, pe de o parte, faptul că reclamantelor li s-a aplicat o reducere mai mare în ceea ce privește procentajul din cuantumul de bază (90 %) decât cea de care au beneficiat Bong (88 %) și, respectiv, Hamelin (85 %), cu care se compară acestea, și, pe de altă parte, faptul că ponderea relativă a amenzii aplicate în final reclamantelor s-a diminuat ușor, iar poziția lor relativă în clasamentul întreprinderilor în cauză în ordinea descrescătoare a cuantumurilor amenzilor aplicate s-a îmbunătățit, trecând, ca urmare a adaptării cuantumurilor de bază, de pe locul al doilea pe locul al treilea. Pe de altă parte, după cum arată Comisia în mod întemeiat, dacă aceasta s-ar fi limitat să aplice plafonul de 10 % menționat, astfel cum se prevede la articolul 23 alineatul (2) al doilea paragraf din Regulamentul nr. 1/2003, ca prag de reducere la finalul procesului de calculare a amenzilor, cu alte cuvinte, fără adaptarea intermediară a cuantumurilor de bază, întemeiată, printre altele, pe raporturile produs/cifră de afaceri, amenda care trebuia aplicată reclamantelor ar fi fost mai ridicată, mai precis a doua ca mărime, în loc să fie a treia ca mărime, dintre cele aplicate tuturor întreprinderilor în cauză.

121 De asemenea, în cadrul exercitării puterii sale de apreciere în temeiul punctului 37 din orientări, solicitată chiar de reclamante, Comisia putea în principiu să adopte în mod valabil, pe acest temei, o metodă de adaptare neliniară a cuantumurilor de bază cu scopul de a ține seama de necesitatea ca aceste sume să continue să reflecte participarea comparabilă a întreprinderilor în cauză la înțelegere, precum și ponderea relativă a cuantumurilor de bază neadaptate care le erau atribuite. Astfel, după cum se arată în esență în considerentele (17)-(19) ale deciziei atacate, în raport cu criteriile esențiale care reglementează stabilirea cuantumurilor amenzilor, și anume cele privind gravitatea și durata încălcării prevăzute la articolul 23 alineatul (3) din Regulamentul nr. 1/2003, era imperativ să se mențină o legătură suficient de importantă între cuantumurile de bază adaptate, pe de o parte, și cuantumurile de bază neadaptate, pe de altă parte, acestea din urmă fiind stabilite în funcție de aceste criterii și, printre altele, de dimensiunea și de puterea economică a întreprinderilor în cauză, pentru a se asigura un efect disuasiv suficient al sancțiunilor (a se vedea punctul 119 de mai sus). În schimb, o reducere liniară și schematică a cuantumurilor de bază, întemeiată exclusiv pe raporturile produs/cifră de afaceri, nu ar fi asigurat un astfel de rezultat, ci ar fi avut în special drept consecință, mai ales în cazul Bong și al Mayer-Kuvert, stabilirea unor cuantumuri de bază adaptate considerabil mai mari decât cel al reclamantelor, chiar dacă cuantumurile de bază neadaptate ale acestor întreprinderi erau inferioare celui al reclamantelor.

122 În această privință trebuie precizat că, contrar susținerilor reclamantelor, raportul produs/cifră de afaceri, drept coeficient de calcul oarecum insolit care combină valoarea vânzărilor cu cifra de afaceri globală, nu constituie în sine, spre deosebire de criteriul valorii vânzărilor ca atare, nici un criteriu adecvat pentru a reflecta dimensiunea și puterea economică a unei întreprinderi și, în consecință, importanța economică a participării sale la încălcare (a se vedea prin analogie jurisprudența citată la punctul 93 de mai sus), nici un criteriu determinant pentru stabilirea unei amenzi. Dacă aceasta ar fi situația, un raport produs/cifră de afaceri mai ridicat ar fi chiar de natură să justifice o majorare corespunzătoare a cuantumului de bază al unei amenzi pentru a reflecta mai bine această dimensiune și această putere economică și pentru a atinge obiectivul de sancționare și de descurajare. Or, în speță, Comisia s-a limitat să utilizeze acest raport pentru a facilita corectarea în jos și chiar a apelat la abordarea inversă, acordând întreprinderilor care aveau un astfel de raport mai ridicat, desigur, de o manieră neliniară, o cotă de reducere mai mare, ținând seama în același timp de nevoia de a asigura un echilibru între cuantumurile de bază adaptate în funcție de ponderea relativă a întreprinderilor în cauză în săvârșirea încălcării. În acest context, reclamantele nu țin seama nici de pertinența cifrei de afaceri globale drept criteriu reprezentativ pentru dimensiunea și pentru puterea economică a unei

întreprinderi (a se vedea punctul 88 de mai sus), întrucât jurisprudența menționată la punctul 93 de mai sus a indicat în mod clar că valoarea vânzărilor produsului care face obiectul cartelului era un criteriu mai adecvat în acest scop, care, în plus, trebuia să se reflecte, pentru motivele expuse la punctele 119 și 121 de mai sus, în cuantumurile de bază ale amenzilor care urmau să fie aplicate. În consecință, fie și numai din aceste motive, nu poate fi admis argumentul reclamantelor potrivit căruia metodologia de adaptare aleasă de Comisie ar fi produs rezultate fără legătură cu dimensiunea și cu puterea economică (a se vedea punctul 72 de mai sus) și discriminatorii prin faptul că prezentau diferențe în raport cu plafonul de 10 % din cifra de afaceri globală.

123 Dimpotrivă, Comisia a urmărit în speță să mențină echilibrul între cuantumurile de bază adaptate, pe de o parte, și ponderea relativă a participării întreprinderilor în cauză la încălcare și necesitatea de a se asigura un efect suficient de disuasiv al amenzilor, pe de altă parte, prin stabilirea în mod neliniar a unor cote de reducere individuale cu scopul de a garanta că aceste cuantumuri nu depășesc plafonul de 10 %, ci reflectă în continuare caracterul comparabil al implicării întreprinderilor respective în încălcarea menționată, măsurată în funcție de dimensiunea și de puterea lor economică.

124 În consecință, luarea în considerare de către Comisie a unor cote de reducere individuale, bazate nu numai pe raporturile produs/cifră de afaceri ale întreprinderilor în cauză, ci și pe necesitatea de a se menține o legătură suficientă între cuantumurile de bază adaptate, pe de o parte, și ponderea relativă a participării lor la înțelegere și necesitatea de a se asigura un efect suficient de disuasiv al amenzilor, astfel exprimate în cuantumurile de bază neadaptate, pe de altă parte, constituie, în lumina criteriilor și a obiectivelor articolului 23 alineatul (3) din Regulamentul nr. 1/2003, un tratament egalitar al unor situații comparabile în sensul principiului egalității de tratament. Astfel, pe lângă obiectivul de a aduce cuantumurile de bază sub plafonul de 10 %, această abordare urmărea transpunerea în cuantumurile de bază adaptate atât a gravității încălcării, măsurată în funcție de dimensiunea și de puterea economică a întreprinderilor în cauză, cât și a caracterului disuasiv al sancțiunii, reflectat în cuantumurile de bază neadaptate, care se bazau pe valorile vânzărilor produsului care face obiectul cartelului. În schimb, o reducere liniară și schematică a cuantumurilor de bază numai în funcție de raportul produs/cifră de afaceri, care nu constituie în mod cert un criteriu adecvat pentru a reprezenta dimensiunea și puterea economică a întreprinderilor în cauză, nu ar fi asigurat menținerea unei astfel de legături, ci, dimpotrivă, ar fi putut să o denatureze sau chiar să o rupă integral (a se vedea punctul 122 de mai sus).

125 În lumina acestor principii și obiective care au ghidat adaptarea cuantumurilor de bază ale amenzilor care trebuie aplicate întreprinderilor în cauză trebuie să se aprecieze cu mai multă precizie dacă reclamantele se aflau sau nu în situații comparabile cu cele ale Bong și Hamelin, pe de o parte (primul aspect, cu titlu principal), și cu cea a GPV, pe de altă parte (al doilea aspect, cu titlu subsidiar) și dacă aceste situații au beneficiat de un tratament egal sau inegal, după caz, justificat sau nejustificat în mod obiectiv.

c) Cu privire la comparația cu situația întreprinderii Bong

126 Având în vedere considerațiile care precedă, trebuie să se constate că Comisia invocă în esență, în mod întemeiat (a se vedea punctul 84 de mai sus), că, chiar dacă raportul produs/cifră de afaceri al întreprinderii Bong era cu 10 % mai mic decât cel al reclamantelor, trebuia să se țină seama de faptul că cuantumul de bază neadaptat al Bong era puțin mai mic decât cel al reclamantelor. În consecință, independent de această diferență între raporturile produs/cifră de afaceri respective, Comisia putea considera în mod valabil că nu era justificat să stabilească cuantumuri de bază adaptate care să prezinte diferențe substanțiale. Or, ca urmare a adaptării sale, cuantumul de bază adaptat al Bong (13 860 000 de euro) era chiar mai mare decât cel al reclamantelor (11 823 500 de euro), ceea ce demonstrează că cota de reducere de 90 % aplicată reclamantelor – mai mare decât cea de 88 % aplicată Bong – le-a adus chiar un avantaj comparativ. Prin urmare, Comisia a apreciat fără a săvârși o eroare de apreciere că o reducere suplimentară a cuantumului de bază adaptat al reclamantelor,

solicitată astfel de ele, ar fi avut ca efect acordarea unui avantaj disproporționat acestora și aplicarea față de ele a unei amenzi insuficient de disuasive prin raportare la situația comparativă de referință care se raporta la cuantumurile de bază neadaptate și stabilite în funcție de valoarea vânzărilor produsului care face obiectul cartelului.

127 De aici rezultă de asemenea că pretinsa existență a unei diferențe semnificative între cuantumurile de bază adaptate prin raportare la plafonul de 10 % din cifra de afaceri globală, și anume 4,7 % pentru Bong și 9,7 % pentru reclamante, nu constituie decât rezultatul adaptării egalitare apreciate și validate la punctele 120-125 de mai sus, astfel încât critica invocată în această privință trebuie să fie respinsă ca nefondată.

128 În plus, chiar presupunând că adaptarea neliniară a cuantumului de bază al Bong trebuie să fie calificată drept tratament inegal al unor situații comparabile, determinate doar prin raporturile produs/cifră de afaceri, situație care nu se regăsește, un astfel de tratament inegal ar fi, în orice caz, pentru motivele expuse la punctele 121-124 de mai sus, justificat în mod obiectiv în vederea restabilirii echilibrului amenzilor în funcție de obiectivul de sancționare și de descurajare și, prin urmare, nu poate constitui o încălcare a principiului egalității de tratament în privința reclamantelor.

129 În consecință, critica întemeiată pe inegalitatea de tratament al reclamantelor în raport cu Bong trebuie să fie respinsă ca nefondată.

d) Cu privire la comparația cu situația întreprinderii Hamelin

130 În ceea ce privește comparația cu situația întreprinderii Hamelin, trebuie să se constate că din considerentele (16), (17), (19) și (20) ale deciziei atacate reiese că, prin prisma datelor din anul de referință 2012 menite să stabilească și să adapteze cuantumurile de bază, Hamelin se afla într-o situație unică și, așadar, distinctă de cele ale celorlalte întreprinderi în cauză, inclusiv ale reclamantelor. Acest lucru se datorează, pe de o parte, lipsei caracterului „monoprodus” al activității sale economice și, pe de altă parte, raportului său produs/cifră de afaceri de numai 17 %, care, în plus, era estimat pe baza luării în considerare a vânzărilor fostei sale filiale din anul 2012, care a fost vândută către Bong în anul 2010.

131 Astfel, după cum reiese în esență din considerentul (19) al deciziei atacate, spre deosebire de situația celorlalte întreprinderi în cauză, adaptarea cuantumului de bază al Hamelin, în temeiul punctului 37 din orientări, prin aplicarea unei cote de reducere de 85 %, respectiv cea mai mică în raport cu cele acordate celorlalte întreprinderi, nu putea fi motivată nici de caracterul său „monoprodus”, nici de raportul său produs/cifră de afaceri de 17 %, ci se întemeia în esență pe motive de echitate care țin de participarea sa comparabilă în cadrul înțelegerii și de necesitatea de a restabili echilibrul între amenzile aplicate. În același sens, în considerentul (20) al deciziei atacate se arată că, în lipsa aplicării în cazul Hamelin a unei cote de reducere de 85 % din cuantumul de bază, acest cuantum ar fi fost cu aproximativ 1 275 % mai mare decât cel al reclamantelor, deși valoarea vânzărilor produsului care face obiectul cartelului în anul 2007 efectuate de aceasta era cu numai 30 % mai ridicată decât valoarea vânzărilor reclamantelor. Cu toate acestea, așa cum a subliniat Comisia, un astfel de rezultat ar fi fost disproporționat și incompatibil cu necesitatea de a restabili echilibrul între amenzi, care trebuie să reflecte importanța comparabilă a participării întreprinderilor în cauză la încălcare și să garanteze un efect disuasiv comparativ suficient, în mod similar celui generat de cuantumurile de bază neadaptate care fuseseră stabilite pe baza valorii vânzărilor produsului care face obiectul cartelului în anul 2007 pentru a se ține seama de dimensiunile și de puterile economice ale fiecăreia dintre întreprinderile menționate.

132 În consecință, chiar dacă abordarea Comisiei în privința Hamelin poate fi calificată drept tratament egal al unor situații distincte – întrucât a constat în acordarea față de aceasta a unei cote de reducere de 85 %, bazate cu titlu principal pe raportul produs/cifră de afaceri menit să ia în considerare

caracterul „monoprodus” al celorlalte întreprinderi, chiar dacă Hamelin nu era o astfel de întreprindere și nu avea decât un raport foarte redus cu privire la acest aspect –, adaptarea cuantumului său de bază era justificată în mod obiectiv, ținând seama de criteriile enunțate la punctele 120-124 de mai sus și de faptul că participarea Hamelin la încălcarea care a determinat stabilirea cuantumului său de bază neadaptat era în mare măsură comparabilă cu cea a celorlalte întreprinderi (a se vedea punctele 107 și 108 de mai sus). În această privință, trebuie amintit că cuantumul de bază adaptat al amenzii întreprinderii Hamelin continuă să fie cel mai ridicat în raport cu cele ale celorlalte întreprinderi, fapt care ține seama de valoarea cea mai ridicată a vânzărilor care îi era imputabilă în anul 2007 și de cuantumul său de bază neadaptat cel mai mare, precum și de raportul său produs/cifră de afaceri cel mai mic. Aceste elemente, în ansamblul lor, s-au tradus prin acordarea unei cote de reducere de 85 %, care este inferioară celei a tuturor celorlalte întreprinderi, având drept rezultat stabilirea unui cuantum de bază adaptat de aproape două ori mai mare decât cel al reclamantelor (22 607 550 de euro, față de 11 823 500 de euro), pe care Comisia putea în mod valabil să îl califice drept proporțional și suficient de disuasiv. În acest context, ar trebui să se țină seama și de faptul că, deși cuantumul de bază neadaptat al Hamelin era deja cel mai ridicat (150 717 000 de euro), el nu îl depășea pe cel al reclamantelor (118 235 000 de euro) decât cu aproximativ un sfert. În aceste împrejurări, Comisia putea în mod legitim să aibă în vedere caracterul potențial excesiv al cuantumului de bază al Hamelin, ca reprezentând o altă circumstanță specială în sensul punctului 37 din orientări, pentru a justifica efectuarea unei adaptări semnificative a cuantumului menționat și pentru a garanta că acesta se află, în mod similar cu celelalte cuantumuri de bază, nu numai sub plafonul de 10 %, ci și în echilibru cu acestea.

133 De aici rezultă că existența unei diferențe semnificative între cuantumurile de bază adaptate prin raportare la plafonul de 10 % din cifra de afaceri globală, și anume 4,5 % pentru Hamelin și 9,7 % pentru reclamante, nu constituie decât rezultatul adaptării justificate în mod obiectiv, apreciată și validată la punctele 130-132 de mai sus, astfel încât critica invocată în această privință trebuie să fie respinsă ca nefondată.

134 De asemenea, critica întemeiată pe faptul că Comisia nu ar fi fost îndreptățită să atribuie Hamelin un raport produs/cifră de afaceri de 17 % nu poate fi admisă. Dimpotrivă, din moment ce Comisia stabilise cuantumurile de bază neadaptate pentru toate întreprinderile în cauză, inclusiv pentru Hamelin, pe baza valorii vânzărilor produsului care face obiectul cartelului în anul 2007, respectiv într-un moment în care Hamelin era încă activă în domeniul producției și al comercializării produsului care face obiectul cartelului, era chiar indispensabil ca aceasta să realizeze o estimare a unui raport produs/cifră de afaceri fictiv, însă suficient de fiabil pentru Hamelin în anul 2012 pentru a putea duce la bun sfârșit o adaptare egalitară a cuantumurilor de bază menționate.

135 În consecință, critica întemeiată pe inegalitatea de tratament al reclamantelor în raport cu Hamelin și, prin urmare, primul aspect, invocat cu titlu principal, al prezentului motiv trebuie să fie respinse ca nefondate.

e) Cu privire la comparația cu situația întreprinderii GPV

136 În cadrul celui de al doilea aspect al prezentului motiv, invocat cu titlu subsidiar, reclamantele reproșează Comisiei în esență că le-a discriminat în raport cu GPV prin stabilirea în cazul acesteia a unui cuantum de bază adaptat net inferior celui al lor.

137 În ceea ce privește comparația cu situația GPV, trebuie amintit că, spre deosebire de reclamante, cărora, în scopul adaptării cuantumului lor de bază, li s-a atribuit o cotă de reducere de 90 %, care corespundea cu exactitate raportului lor produs/cifră de afaceri, GPV a beneficiat de o cotă de reducere de 98 %, respectiv cu cinci puncte procentuale mai mult decât raportul său produs/cifră de afaceri, de 93 %. De aici rezulta un cuantum de bază adaptat în mod clar mai mic decât cel al celorlalte întreprinderi în cauză, în special al Bong și al reclamantelor (2 063 920 de euro, față de

13 860 000 de euro și de 11 823 500 de euro), chiar dacă cuantumurile de bază neadaptate ale GPV, ale Bong și ale reclamantelor erau destul de apropiate unele de altele (103 196 000 de euro, 115 500 000 de euro și 118 235 000 de euro).

138 După cum reiese din considerentul (17) al deciziei atacate, potrivit Comisiei, această abordare era necesară în special pentru a aduce cuantumul de bază neadaptat imediat sub plafonul de 10 % din cifra de afaceri globală a GPV în anul 2013, iar cota de reducere de 98 % constituia referința maximă în raport cu care erau stabilite celelalte cote de reducere. Astfel, ca răspuns la întrebarea scrisă a Tribunalului, Comisia a confirmat că cifra de afaceri globală a GPV se ridica în anul 2012 la 23 460 596 de euro (care a servit la stabilirea raportului său produs/cifră de afaceri), iar în anul 2013, la 23 356 449 de euro (care a servit la aplicarea intermediară a plafonului de 10 %). Pe parcursul procesului, Comisia a explicat de asemenea că cota de reducere de 98 % acordată GPV se datora în principal necesității de a aduce cuantumul său de bază sub plafonul de 10 %, faptului că raportul său produs/cifră de afaceri era cel mai mare prin comparație și pentru că cifra sa de afaceri globală a scăzut substanțial în anii 2012 și 2013 (a se vedea punctul 86 de mai sus).

139 Or, ținând seama, în primul rând, de valoarea relativ ridicată a vânzărilor realizate de GPV în ceea ce privește produsul care face obiectul cartelului în anul 2007, care stătea la originea stabilirii cuantumului său de bază neadaptat, în al doilea rând, de cifra sa de afaceri globală, deosebit de redusă în anii 2012 și 2013 în raport cu cifrele de afaceri globale ale celorlalte întreprinderi în cauză, și, în al treilea rând, de faptul că, în cazul GPV, luarea în considerare a raportului produs/cifră de afaceri și a plafonului de 10 % cu scopul adaptării cuantumului său de bază trebuia în mod necesar să ducă la o reducere substanțială sau chiar disproporționată a cuantumului menționat, trebuie să se constate că GPV se afla într-o situație diferită față de cele ale celorlalte întreprinderi în cauză, inclusiv față de cea a reclamantelor. În consecință, aplicarea aceleiași metodologii de adaptare a cuantumului de bază în privința sa prin intermediul, printre altele, al aplicării raportului produs/cifră de afaceri pentru a aduce cuantumul respectiv sub plafonul de 10 % constituia o inegalitate de tratament în favoarea GPV.

140 În plus, chiar dacă procedând astfel Comisia intenționa să pună în aplicare spiritul Hotărârii din 16 iunie 2011, Putters International/Comisia (T-211/08, EU:T:2011:289, punctul 80), nu este mai puțin adevărat că rezultatul acestei operațiuni a determinat stabilirea unui cuantum de bază adaptat al GPV care era net inferior celor ale tuturor celorlalte întreprinderi. Îndeosebi, nivelul cuantumului respectiv nu mai prezenta, spre deosebire de situația Bong, a Hamelin și a reclamantelor și contrar cerințelor amintite la punctul 123 de mai sus, nicio legătură suficient de importantă cu cuantumul de bază neadaptat al GPV, cu toate că acesta trebuia să reflecte, printre altele, dimensiunea și puterea economică reale ale acestei întreprinderi, care au caracterizat importanța relativă a participării sale la încălcare. Rezultă că în cazul GPV Comisia a procedat la o adaptare prea schematică și rigidă a cuantumului de bază în raport cu plafonul de 10 %, întrucât nu a ținut seama de situația sa unică ce consta într-o diferență semnificativă între valoarea vânzărilor sale din anul 2007, drept criteriu principal care reprezintă dimensiunea sa și puterea sa economică, și cifra sa de afaceri globală în anii 2012 și 2013. Această abordare a avut ca efect, așadar, decuplarea cuantumului de bază adaptat al GPV de criteriile și de obiectivele de sancționare și de descurajare în sensul articolului 23 alineatul (3) din Regulamentul nr. 1/2003, generând, în această etapă intermediară a procesului de calculare a amenzilor, un rezultat care nu se produce în mod normal decât la sfârșitul acestui proces, cu alte cuvinte, la aplicarea pragului de reducere de 10 % în temeiul articolului 23 alineatul (2) al doilea paragraf din același regulament.

141 Astfel, în temeiul acestei metodologii, luarea în considerare în favoarea GPV a raportului său produs/cifră de afaceri și a plafonului de 10 %, în pofida diferenței mari dintre valoarea vânzărilor sale și cifra sa de afaceri globală, trebuia să aibă ca efect ruperea legăturii necesare între cuantumul de bază neadaptat și cel adaptat. Rezulta de aici că, contrar obiectivului subliniat chiar de Comisie în cadrul comparării situației Bong, a Hamelin și a reclamantelor, cuantumul de bază adaptat nu mai era în măsură să transpună dimensiunea și puterea economică a GPV și să asigure un efect suficient de disuasiv în privința sa și nici să echilibreze cuantumul respectiv cu cel al amenzilor aplicate celorlalte

întreprinderi, astfel încât acest tratament inegal nu poate avea o justificare obiectivă. În această privință, Comisia nu poate invoca jurisprudența citată la punctele 96 și 97 de mai sus, a cărei aplicare este tributară tocmai respectării plafonului de 10 % ca prag de reducere la sfârșitul procesului de calcul al amenzii, iar nu în etapa intermediară a adaptării cuantumurilor de bază ale amenzilor (a se vedea punctul 104 de mai sus). Astfel, în lipsa adaptării cuantumului de bază al GPV, amenda care urma să îi fie impusă în final după aplicarea plafonului respectiv ar fi fost considerabil mai mare, și anume în jur de 2,34 milioane de euro, în loc de 1,651 milioane de euro, astfel cum a fost aceasta aplicată în decizia inițială.

142 În consecință, aplicarea metodei de adaptare a cuantumurilor de bază în privința GPV constituie o inegalitate de tratament nejustificată în mod obiectiv față de celelalte întreprinderi în cauză, în special față de Bong și față de reclamante.

143 Cu toate acestea, nu rezultă totuși că al doilea aspect al prezentului motiv, invocat cu titlu subsidiar, ar trebui să fie admis.

144 În această privință trebuie să se constate că, pe de o parte, în ședință, reclamantele au confirmat în mod repetat că nu contestă legalitatea amenzilor aplicate celorlalte întreprinderi în cauză, care au rămas definitive, și nici pe cea a amenzii aplicate GPV. Pe de altă parte, chiar dacă tratamentul mai favorabil și nejustificat în mod obiectiv față de GPV este nelegal, trebuie amintit că respectarea principiului egalității de tratament trebuie conciliată cu respectarea principiului legalității, potrivit căruia nimeni nu poate invoca în beneficiul său o nelegalitate săvârșită în favoarea altuia (Hotărârea din 5 decembrie 2013, Solvay/Comisia, C-455/11 P, nepublicată, EU:C:2013:796, punctul 109, Hotărârea din 16 iunie 2016, Evonik Degussa și AlzChem/Comisia, C-155/14 P, EU:C:2016:446, punctul 58, și Hotărârea din 14 septembrie 2017, LG Electronics și Koninklijke Philips Electronics/Comisia, C-588/15 P și C-622/15 P, EU:C:2017:679, punctul 91).

145 Rezultă că reclamantele nu pot invoca în beneficiul lor nelegalitatea săvârșită numai în favoarea întreprinderii GPV. Acest lucru este cu atât mai puțin posibil în speță cu cât, pe de o parte, decizia inițială a rămas definitivă față de GPV, iar cuantumul amenzii care i-a fost aplicată nu face obiectul prezentului litigiu și, pe de altă parte, toate întreprinderile în cauză, cu excepția GPV, au fost tratate pe baza aceleiași metodologii de adaptare a cuantumurilor de bază ale amenzilor, în mod egal. Astfel, în ipoteza în care cererea reclamantelor de a li se acorda o cotă de reducere mai mare ar fi admisă, acest lucru ar fi de natură să repună în discuție aprecierea respectării principiului egalității de tratament în privința lor în cadrul adaptării cuantumurilor de bază în raport cu Bong, cu Mayer-Kuvert și cu Hamelin, ale căror amenzi au rămas de asemenea definitive și în raport cu care reclamantele au fost deja avantajate (a se vedea punctele 118-135 de mai sus). În orice caz, reclamantele nu au demonstrat că nelegalitatea săvârșită în privința societății GPV intra sub incidența aplicării unui criteriu juridic diferit pentru stabilirea cuantumului amenzii sau avea drept consecință reducerea ponderii relative a GPV în încălcare în detrimentul lor (a se vedea în acest sens Hotărârea din 14 septembrie 2017, LG Electronics și Koninklijke Philips Electronics/Comisia, C-588/15 P și C-622/15 P, EU:C:2017:679, punctele 95 și 96).

146 În consecință, al doilea aspect al prezentului motiv și, prin urmare, motivul menționat în ansamblul său trebuie să fie respinse ca nefondate.

C. Cu privire la al treilea motiv, întemeiat pe încălcarea principiilor proporționalității și nediscriminării sau echității

147 Reclamantele contestă legalitatea neluării în considerare de către Comisie a amenzii aplicate deja de CNC în decizia din 25 martie 2013 [considerentele (46) și (56) ale deciziei atacate]. Acestea nu invocă o încălcare a principiului *ne bis in idem*, ci încălcarea principiului proporționalității, astfel cum este acesta interpretat în Hotărârea din 13 februarie 1969, Wilhelm și alții (14/68, EU:C:1969:4,

punctul 11), pertinent chiar și în lipsa aplicabilității principiului *ne bis in idem* și cunoscut în doctrina germană sub denumirea de principiul deducerii (*Anrechnungsprinzip*) sau ca exigență generală de echitate, pe care Comisia însăși ar fi respectat-o deja în practica sa decizională anterioară.

148 În considerentul (50) al deciziei atacate, Comisia ar fi respins în mod greșit comparabilitatea dintre practica sa decizională anterioară și prezenta cauză, afirmând că nu s-ar fi demonstrat că reclamantele se aflau într-o situație economică dificilă sau că impactul combinat al celor două sancțiuni era atât de semnificativ încât se impunea concluzia că avea un efect excesiv de disuasiv. Așa cum i s-a indicat deja Comisiei în cursul procedurii administrative, situația economică a reclamantelor s-ar fi deteriorat considerabil din cauza crizei economice și financiare, precum și a reducerii generalizate a cererii de plicuri din hârtie într-un mediu din ce în ce mai digitalizat, motive pentru care acestea ar fi suferit pierderi de 2 900 000 de euro în anul 2013, care s-au adăugat pierderilor înainte de impozitare suferite în anul 2012, de 18 855 000 de euro, din care 12 002 000 de euro în temeiul amenzilor aplicate de CNC. Astfel, acestea ar fi fost constrânse, în luna februarie 2014, să concedieze 132 de angajați ai principalului centru de producție din Alcalá de Henares (Spania), cu alte cuvinte, 28 % din angajați, iar veniturile nete în anul 2013 ar fi fost în scădere cu 8,5 % în raport cu anul 2012. În ceea ce privește caracterul disuasiv excesiv, reclamantele reamintesc că amenda aplicată de CNC echivala cu 10 % din cifra lor de afaceri globală, în timp ce amenda aplicată în decizia atacată echivala cu 9,7 % din aceeași cifră de afaceri globală. Prin urmare, impactul lor combinat ar fi fost aproape de două ori mai mare decât plafonul de 10 %.

149 Reclamantele precizează că au prezentat informații detaliate care demonstrează legătura, „suprapunerea parțială” sau complementaritatea și interacțiunea evidente care există între faptele care au fost în final sancționate de CNC și cele sancționate în decizia atacată. Astfel, înțelegerea sancționată de aceasta din urmă nu s-ar putea explica decât pe baza și în cadrul general sau organizațional al acordurilor încheiate între întreprinderile care au făcut obiectul investigației după aderarea Spaniei la Comunitățile Europene în anul 1986. Până la data respectivă, acordurile anticoncurențiale din 1978 de pe piața spaniolă fuseseră încheiate la nivel național, dat fiind că această piață era protejată împotriva importurilor printr-o taxă vamală de 36 % aplicată plicurilor. Ca urmare a acestei aderări și a desființării taxelor vamale, producătorii spanioli ar fi devenit conștienți de faptul că durabilitatea acordurilor lor depindea de protejarea pieței spaniole față de intrarea unor producători străini. În consecință, aceste acorduri ar fi fost extinse la Franța și la Portugalia printr-un acord încheiat la Paris (Franța), la 16 iulie 1986, între principalii producători spanioli și francezi și printr-un acord similar încheiat anterior cu principalii producători portughezi. Aceste acorduri ar fi fost comunicate tuturor producătorilor spanioli reuniți în cadrul Asociación Española de Fabricantes de Sobres y Manipulados de Papel y Cartón para la Enseñanza y la Oficina (ASSOMA), cu ocazia unei reuniuni care a avut loc la 16 octombrie 1986. Ulterior, acestea ar fi fost extinse, în anul 1995, la Hamelin și, în 1999, la producătorul suedez Bong, pentru a acoperi de asemenea țările nordice, Regatul Unit și Franța. În consecință, funcționarea acordurilor în Spania ar fi depins de existența acordurilor europene care să protejeze piața spaniolă împotriva intrării producătorilor străini.

150 Potrivit reclamantelor, neluarea în considerare a amenzii aplicate de CNC este de asemenea discriminatorie în privința lor. Acestea ar reprezenta singura întreprindere dintre cele declarate responsabile pentru încălcarea vizată în decizia inițială care ar fi fost sancționată de o autoritate națională din domeniul concurenței pentru fapte legate de cele care au fost sancționate de Comisie. Contrar celor arătate în considerentul (55) al deciziei atacate, cererea de reducere întemeiată pe Hotărârea din 13 februarie 1969, Wilhelm și alții (14/68, EU:C:1969:4), nu le-ar acorda *de facto* un avantaj, ci ar urmări recunoașterea unei împrejurări de fapt care este absentă în cazul celorlalte întreprinderi sancționate prin decizia inițială. Prin urmare, reclamantele solicită Tribunalului – cu titlu subsidiar în raport cu primul motiv și cu titlu complementar în raport cu al doilea motiv – reformarea deciziei atacate și reducerea amenzii care le-a fost aplicată cu un cuantum suplimentar de 33 %, cu scopul de a se lua în considerare amenda aplicată de CNC prin decizia sa din 25 martie 2013, a cărei temeinicie ar fi fost confirmată de Audiencia Nacional, Sala de lo Contencioso (Curtea Națională, Secția de contencios), în hotărârea sa din 29 martie 2017. Reclamantele adaugă în esență că prin

această hotărâre se recunoaște că „perioada [faptelor sancționate de Comisie] se suprapune” cu cea pe care o sancționează CNC și că există o suprapunere în ceea ce privește produsul (plicurile din hârtie). Acest lucru ar confirma existența unei suprapuneri parțiale sau caracterul identic al cadrului organizațional privind practicile sancționate de CNC și cele sancționate prin decizia atacată.

151 Comisia solicită respingerea prezentului motiv.

152 Prin intermediul prezentului motiv, reclamantele invocă o încălcare a principiilor proporționalității și nediscriminării, mai precis a principiului echității, pentru motivul că, în esență, contrar practicii sale decizionale anterioare, în cadrul calculului amenzii aplicate în decizia inițială și în cea atacată, Comisia nu a ținut seama de amenda pe care le-a aplicat-o CNC prin decizia sa din 25 martie 2013, fiind singura întreprindere dintre destinatarii deciziei inițiale, deși cuantumul amenzii menționate era deja mai mare de 10 % din cifra lor de afaceri globală [a se vedea considerentele (46)-(55) ale deciziei atacate].

153 În schimb, Comisia contestă că principiul echității, astfel cum a fost recunoscut în Hotărârea din 13 februarie 1969, Wilhelm și alții (14/68, EU:C:1969:4, punctul 11), este aplicabil în speță.

154 Cu titlu introductiv, trebuie amintit că, la momentul pronunțării Hotărârii din 13 februarie 1969, Wilhelm și alții (14/68, EU:C:1969:4), în primul rând, sistemul competențelor paralele ale Comisiei și ale autorităților naționale de concurență, întemeiat pe Regulamentul nr. 1/2003, în scopul punerii în aplicare a articolelor 101 și 102 TFUE, nu exista încă; în al doilea rând, competențele autorităților naționale în aplicarea, printre altele, a articolului 101 TFUE – și numai a alineatului (1) al acestuia – erau mai restrânse și, în al treilea rând, modul de aplicare a acestuia în paralel cu cea a dreptului național al concurenței nu fusese încă clarificat printr-o reglementare în sensul articolului 103 TFUE (a se vedea în acest sens Hotărârea din 13 februarie 1969, Wilhelm și alții, 14/68, EU:C:1969:4, punctele 2-9, și Hotărârea din 21 martie 1974, BRT și Société belge des auteurs, compositeurs et éditeurs, 127/73, EU:C:1974:25, punctul 7 și următoarele). În plus, Hotărârea din 13 februarie 1969, Wilhelm și alții (14/68, EU:C:1969:4), privea aplicarea de către Bundeskartellamt (Oficiul Federal al Concurenței, Germania) doar a dreptului german al concurenței în cazul unei înțelegeri în legătură cu care Comisia inițiase în paralel o procedură în scopul aplicării articolului 85 CEE. Prin urmare, Curtea a ținut seama de posibilitatea ca autoritățile naționale de concurență și Comisia să aplice amenzi, în mod separat și cumulativ, cu scopul de a sancționa, în cadrul competențelor proprii, „aceeași înțelegere”, ceea ce presupunea necesitatea, în temeiul principiului general al echității, de a evita un „cumul de sancțiuni”.

155 Or, în speță, CNC a aplicat atât articolul 101 TFUE, cât și dreptul concurenței spaniol, conform articolului 3 alineatul (1) prima teză din Regulamentul nr. 1/2003, care constituie tocmai regulamentul vizat la articolul 103 alineatul (1) și alineatul (2) litera (e) TFUE [fostul articol 87 alineatul (2) litera (e) CEE], în vederea aplicării principiilor prevăzute la articolele 101 și 102 TFUE și a definirii raporturilor dintre legislațiile interne, pe de o parte, și dispozițiile dreptului Uniunii, pe de altă parte, în sensul Hotărârii din 13 februarie 1969, Wilhelm și alții (14/68, EU:C:1969:4, punctul 4). Astfel, acest regulament prevede nu numai că punerea în aplicare a articolelor 101 și 102 TFUE este atribuită, într-o foarte mare măsură, autorităților naționale de concurență pe baza aplicabilității directe a dispozițiilor acestora, inclusiv a alineatului (3) al articolului 101 TFUE [a se vedea considerentul (4) al regulamentului menționat, care face trimitere la sistemul de exceptări direct aplicabil], ci vizează de asemenea, în temeiul regulii de convergență prevăzute la articolul 3 din acesta și a principiului supremației (Hotărârea din 13 februarie 1969, Wilhelm și alții, 14/68, EU:C:1969:4, punctul 6), să mențină coerența sau chiar uniformitatea aplicării dreptului Uniunii în materie de concurență, în special a articolului 101 TFUE, și a dreptului național corespunzător în materie de concurență în ceea ce privește rezultatul care trebuie atins atunci când este îndeplinit criteriul afectării schimburilor comerciale dintre statele membre.

156 Rezultă că, atunci când, precum în speță, domeniul de aplicare al articolul 101 TFUE este deschis, nu se mai poate considera că procedurile inițiate de autoritățile naționale și de Comisie urmăresc „scopuri distincte”, în sensul Hotărârii din 13 februarie 1969, Wilhelm și alții (14/68, EU:C:1969:4, punctul 11). Acest lucru se datorează faptului că, pe de o parte, întrucât aceste proceduri vizează punerea în aplicare a articolului 101 TFUE, oricare ar fi autoritatea de concurență care le efectuează, ele urmăresc aceleași obiective, și anume protecția concurenței pe piața unică (a se vedea în acest sens Concluziile avocatului general Kokott prezentate în cauza Toshiba Corporation și alții, C-17/10, EU:C:2011:552, punctul 81), și că, pe de altă parte, întrucât dreptul național al concurenței rămâne aplicabil, punerea sa în aplicare trebuie, în temeiul articolului 3 alineatul (2) prima teză din Regulamentul nr. 1/2003, să conducă la același rezultat ca aplicarea dreptului Uniunii în domeniul concurenței. În consecință, în sistemul competențelor paralele bazat pe același regulament, un „cumul de sancțiuni” în sensul Hotărârii din 13 februarie 1969, Wilhelm și alții (14/68, EU:C:1969:4), nu este posibil decât în cazul unei aplicări în paralel a articolului 102 TFUE și a dreptului național corespunzător, însă mai strict prin care se interzice sau se sancționează un comportament unilateral al unei întreprinderi, situație care nu se regăsește în speță.

157 Contrar celor susținute de reclamante, un astfel de „cumul de sancțiuni” nu poate să fie întemeiat nici pe pretinsa suprapunere a încălcărilor în cauză și cu atât mai puțin în raport cu incidențele lor teritoriale. În această privință, Curtea a statuat deja, într-o situație similară de punere în aplicare în paralel a dreptului național și a dreptului Uniunii în materie de concurență, în care aplicarea dreptului național de către autoritatea națională de concurență nu viza decât comportamentul anticoncurențial pe teritoriul național, în timp ce procedura privind aplicarea articolului 101 TFUE inițiată de Comisie viza caracterul anticoncurențial al aceluiași comportament pe piața unică, cu excluderea teritoriului național în cauză, că principiul *ne bis in idem* – desigur, neinvocat de reclamante în susținerea prezentului motiv – era inaplicabil întrucât lipsea criteriul privind identitatea faptelor (a se vedea în acest sens Hotărârea din 14 februarie 2012, Toshiba Corporation și alții, C-17/10, EU:C:2012:72, punctele 96-103). În plus, în cauza în care s-a pronunțat această hotărâre, problema aplicabilității principiului echității nu a fost ridicată și nu se punea într-un mod analog cu cea care a făcut obiectul Hotărârii din 13 februarie 1969, Wilhelm și alții (14/68, EU:C:1969:4, punctul 11), în care exista un veritabil cumul de sancțiuni împotriva aceleiași înțelegeri în teritorii care se suprapuneau, și anume Germania, pe de o parte, și piața comună, inclusiv Germania, pe de altă parte. În schimb, în speță, la fel ca în situația din cauza în care s-a pronunțat Hotărârea din 14 februarie 2012, Toshiba Corporation și alții (C-17/10, EU:C:2012:72), atât o astfel de suprapunere teritorială, cât și un astfel de cumul de sancțiuni sunt excluse de la bun început.

158 Fără a fi necesară pronunțarea definitivă cu privire la problema dacă principiul echității poate fi aplicat în cazul unor situații în care articolul 101 TFUE și dreptul național corespunzător în materie de concurență sunt aplicate în paralel, trebuie să se constate că, în speță, faptele aflate la originea deciziei inițiale și a celei atacate și cele aflate la originea deciziei CNC din 25 martie 2013 nu priveau nici „aceeași înțelegere”, nici un „cumul de sancțiuni” în sensul Hotărârii din 13 februarie 1969, Wilhelm și alții (14/68, EU:C:1969:4, punctele 3 și 11), și cu atât mai puțin fapte identice, din cauza teritoriilor diferite vizate de încălcări și a duratei lor distincte. Astfel cum a amintit Comisia în mod întemeiat, încălcarea examinată și sancționată de aceasta în temeiul deciziei inițiale și al deciziei atacate a avut loc în perioada cuprinsă între 8 octombrie 2003 și 22 aprilie 2008, în timp ce CNC a anchetat comportamente anticoncurențiale care acoperă perioada cuprinsă între anii 1977 și 2010 (în ceea ce privește plicurile pentru alegeri), între anii 1990 și 2010 (în ceea ce privește plicurile preimprimate) și între anii 1994 și 2010 (în ceea ce privește plicurile standard și limitarea progresului tehnologic). În plus, reiese din cele de mai sus că produsele vizate de aceste comportamente anticoncurențiale nu erau exact aceleași cu cele care au făcut obiectul înțelegerii sancționate de Comisie. Astfel, reclamantele invocă fără succes elemente comune ale comportamentelor anticoncurențiale sancționate prin deciziile menționate. De asemenea, dat fiind că, pe de o parte, CNC a sancționat comportamentul reclamantelor numai în ceea ce privește efectele acestuia pe teritoriul spaniol și pentru o perioadă diferită și că, pe de altă parte, Comisia a înlăturat acest teritoriu din demersurile sale și din domeniul de aplicare al deciziei inițiale și al celei atacate, reclamantele nu pot pretinde că a existat un „cumul de

sancțiuni” în sensul Hotărârii din 13 februarie 1969, Wilhelm și alții (14/68, EU:C:1969:4, punctul 11). Dimpotrivă, în aceste împrejurări, o sancționare completă și suficient de disuasivă a comportamentului anticoncurențial al reclamantelor impune tocmai să se țină seama de toate efectele sale asupra acestor teritorii diferite, inclusiv în timp, astfel încât nu se poate reproșa Comisiei că nu a redus, pentru aceleași motive, amenda aplicată reclamantelor în decizia inițială și în cea atacată.

159 Această apreciere nu este repusă în discuție de practica decizională anterioară a Comisiei referitoare la alte situații, indiferent de caracterul lor comparabil sau necomparabil cu situația care se prezintă în speță. În această privință, trebuie amintit că, potrivit unei jurisprudențe consacrate, o astfel de practică decizională anterioară a Comisiei nu servește drept cadru juridic pentru amenzile în materie de concurență și că deciziile referitoare la alte cauze au un caracter pur indicativ în ceea ce privește existența, printre altele, a unor discriminări sau a caracterului disproporționat al unei amenzi (a se vedea în acest sens Hotărârea din 11 iulie 2013, Team Relocations și alții/Comisia, C-444/11 P, nepublicată, EU:C:2013:464, punctul 82 și jurisprudența citată, Hotărârea din 10 iulie 2014, Telefónica și Telefónica de España/Comisia, C-295/12 P, EU:C:2014:2062, punctul 189, și Hotărârea din 7 septembrie 2016, Pilkington Group și alții/Comisia, C-101/15 P, EU:C:2016:631, punctul 68). Cu toate acestea, astfel cum s-a arătat printre altele la punctul 158 de mai sus, criticile formulate de reclamante în speță nu sunt de natură să susțină caracterul disproporționat în privința lor al amenzii aplicate.

160 În sfârșit, astfel cum arată Comisia, reclamantele nu pot susține în mod întemeiat că au fost discriminate pentru motivul că erau singura întreprindere căreia i-a fost aplicată o amendă de către CNC pentru participarea sa la înțelegerea similară din Spania întrucât unei filiale a Hamelin, Envel Europa, i-a fost aplicată de către CNC o amendă de 637 464 de euro prin aceeași decizie din 25 martie 2013, fapt care nu este contestat de reclamante. În acest context, reclamantele nu pot invoca nici pretinsa deteriorare a situației lor economice, care ar fi putut face obiectul unei cereri de reducere a amenzii, în sensul punctului 35 din orientări, pentru lipsa capacității de plată. Astfel, pe de o parte, acestea nu contestă că, spre deosebire de Bong și de Hamelin, au omis să prezinte o asemenea cerere Comisiei în cadrul procedurii administrative, inclusiv după redeschiderea acesteia, și, pe de altă parte, acestea nu au depus o cerere similară în fața Tribunalului, în special în susținerea celui de al doilea capăt de cerere, cu titlu subsidiar, prin care se solicită reducerea amenzii aplicate.

161 Prin urmare, prezentul motiv trebuie respins ca neîntemeiat.

D. Concluzii

162 Având în vedere ansamblul considerațiilor care precedă, este necesar să se respingă cererea de anulare prezentată cu titlu principal.

163 În ceea ce privește cererea de reducere a amenzii formulată cu titlu subsidiar, trebuie amintit că, în conformitate cu articolul 261 TUE coroborat cu articolul 31 din Regulamentul nr. 1/2003, instanța Uniunii este învestită cu o competență de fond care o autorizează, dincolo de simplul control al legalității sancțiunii, să substituie, în vederea stabilirii cuantumului acestei sancțiuni, aprecierea autorului actului în care acest cuantum a fost stabilit inițial cu propria apreciere. În consecință, instanța Uniunii poate reforma actul atacat, chiar și în lipsa anulării, pentru a anula, a reduce sau a majora amenda aplicată, această competență fiind exercitată ținând seama de toate împrejurările de fapt (a se vedea în acest sens Hotărârea din 25 iulie 2018, Orange Polska/Comisia, C-123/16 P, EU:C:2018:590, punctul 106 și jurisprudența citată).

164 Acest exercițiu presupune, în temeiul articolului 23 alineatul (3) din Regulamentul nr. 1/2003, să se ia în considerare pentru fiecare întreprindere sancționată gravitatea încălcării în cauză, precum și durata acesteia, cu respectarea în special a principiilor motivării, proporționalității, individualizării

sancțiunilor și egalității de tratament și fără ca normele indicative definite de Comisie în liniile sale directoare să creeze obligații pentru instanța Uniunii (a se vedea în acest sens Hotărârea din 21 ianuarie 2016, Galp Energía España și alții/Comisia, C-603/13 P, EU:C:2016:38, punctul 90).

165 În acest scop, trebuie să se țină seama de durata încălcărilor și de toate elementele de natură să fie luate în considerare la aprecierea gravității acestora, cum ar fi comportamentul fiecărei întreprinderi, rolul avut de fiecare dintre ele în instituirea practicilor concertate, profitul pe care l-au putut obține din aceste practici, dimensiunea lor și valoarea mărfurilor în cauză, precum și riscul pe care încălcările de acest tip îl reprezintă pentru Uniune. În plus, trebuie să se țină seama de elemente obiective precum conținutul și durata comportamentelor anticoncurențiale, numărul și intensitatea acestora, întinderea pieței afectate și atingerea adusă ordinii publice economice. În sfârșit, analiza trebuie să ia în considerare și importanța relativă și cota de piață a întreprinderilor responsabile, precum și eventualele încălcări repetate (a se vedea în acest sens Hotărârea din 8 decembrie 2011, Chalkor/Comisia, C-386/10 P, EU:C:2011:815, punctele 56 și 57).

166 În speță, îi revine Tribunalului, în exercitarea competenței sale de fond, sarcina de a stabili, având în vedere argumentația prezentată de reclamante în susținerea cererii lor de reformare, cuantumul amenzii pe care îl consideră a fi cel mai adecvat, având în vedere în special constatările făcute în special în cadrul examinării celui de al doilea motiv (a se vedea printre altele punctele 136-146 de mai sus) și ținând seama de ansamblul împrejurărilor de fapt.

167 Trebuie amintit mai întâi, pe de o parte, că valoarea vânzărilor realizate de reclamante în anul 2007 a fost de 143 316 000 de euro și, pe de altă parte, că cifra lor de afaceri în anul 2013 a fost de 121 728 000 de euro, ceea ce nu a fost contestat de reclamante.

168 Trebuie arătat în continuare că gravitatea încălcării este certă, întrucât reclamantele au luat parte întru totul la o înțelegere care urmărea coordonarea prețurilor de vânzare, împărțirea clientelei și schimbul de informații comerciale sensibile pe piața europeană a plicurilor simple/standard și a plicurilor special imprimate, inclusiv în Danemarca, în Germania, în Franța, în Suedia, în Regatul Unit și în Norvegia.

169 În plus, s-a stabilit că reclamanta a participat la încălcare de la 8 octombrie 2003 la 22 aprilie 2008.

170 În ceea ce privește erorile săvârșite de Comisie în cadrul stabilirii cuantumurilor amenzilor, trebuie amintit că Tribunalul a considerat în esență că metoda utilizată de Comisie respecta cu siguranță principiul egalității de tratament în privința reclamantelor, a Bong, a Hamelin și a Mayer-Kuvert, dar că a încălcat acest principiu în favoarea GPV (a se vedea punctele 139-142 de mai sus).

171 Astfel, GPV se afla într-o situație specială ca urmare, pe de o parte, a valorii relativ ridicate a vânzărilor din anul 2007 în ceea ce privește produsul care face obiectul cartelului, care s-a aflat la originea stabilirii cuantumului său de bază neadaptat, și, pe de altă parte, a cifrei sale de afaceri globale deosebit de reduse în anii 2012 și 2013 în raport cu cifrele de afaceri globale ale celorlalte întreprinderi în cauză, astfel încât, în cazul său, luarea în considerare a raportului produs/cifră de afaceri și a plafonului de 10 % pentru adaptarea cuantumului său de bază trebuia în mod necesar să ducă la o reducere substanțială a cuantumului menționat. Prin urmare, trebuie să se constate că, ținând seama de această situație specială și diferită a GPV și de caracterul inadecvat al metodei de adaptare a cuantumurilor de bază ale amenzilor folosite de Comisie în privința sa, celelalte întreprinderi în cauză, inclusiv reclamantele, a căror situație nu era comparabilă cu cea a GPV, întrucât cifrele lor de afaceri globale erau substanțial mai ridicate, nu pot beneficia de o reducere similară celei obținute de GPV.

172 Având în vedere considerațiile care precedă, inclusiv cele expuse la punctele 158-160 de mai sus, și necesitatea de a pondera diferitele elemente de care trebuie să se țină seama pentru a se stabili cuantumul amenzii (a se vedea punctele 164 și 165 de mai sus), Tribunalul consideră că cuantumul amenzii aplicate reclamantelor, având în vedere în special gravitatea încălcării și durata participării lor la aceasta, este corect și că, așadar, nu este necesar să fie redus.

173 Prin urmare, concluziile în reformare prezentate de reclamante cu titlu subsidiar trebuie respinse, întrucât vizează reducerea cuantumului amenzii de 4 729 000 de euro care le-a fost aplicată.

174 În consecință, acțiunea trebuie respinsă în totalitate.

IV. Cu privire la cheltuielile de judecată

175 Articolul 134 alineatul (1) din Regulamentul de procedură prevede că partea care cade în pretenții este obligată, la cerere, la plata cheltuielilor de judecată. Totuși, potrivit articolului 135 alineatul (1) din Regulamentul de procedură, cu titlu excepțional, Tribunalul poate, în măsura impusă de echitate, să decidă ca o parte care cade în pretenții să suporte, pe lângă propriile cheltuieli de judecată, doar o fracțiune din cheltuielile de judecată efectuate de cealaltă parte. În plus, potrivit articolului 135 alineatul (2) din același regulament, o parte, chiar dacă a avut câștig de cauză, poate fi obligată de Tribunal la plata, în tot sau în parte, a cheltuielilor de judecată în cazul în care conduita acesteia, inclusiv din perioada anterioară formulării cererii introductive, justifică acest lucru. În special, Tribunalului îi este permis să oblige la plata cheltuielilor de judecată o instituție a cărei decizie nu a fost anulată din cauza caracterului insuficient al acesteia din urmă, care a putut să determine un reclamant să introducă o acțiune (a se vedea Hotărârea din 22 aprilie 2016, Italia și Eurallumina/Comisia, T-60/06 RENV II și T-62/06 RENV II, EU:T:2016:233, punctul 245 și jurisprudența citată).

176 Desigur, în speță, reclamantele au căzut în pretenții în ceea ce privește primul și al doilea capăt de cerere. Cu toate acestea, trebuie să se țină seama de faptul că examinarea acțiunii în prezenta cauză a arătat că Comisiei i-a lipsit rigoarea atât în definirea metodologiei de adaptare a cuantumurilor de bază ale amenzilor, cât și în modul în care a aplicat-o și în care și-a motivat decizia (a se vedea punctele 139-142 de mai sus), fără însă ca aceste motive să fie suficiente pentru admiterea capetelor de cerere menționate. Această lipsă de rigoare este cu atât mai regretabilă cu cât decizia atacată este a doua decizie de aplicare a unei amenzi reclamantelor pentru săvârșirea încălcării în cauză, după ce acestea obținuseră deja anularea deciziei inițiale pentru insuficiența motivării, prin Hotărârea din 13 decembrie 2016, Printeos și alții/Comisia (T-95/15, EU:T:2016:722). Tribunalul consideră că aceste motive au putut determina reclamantele să își introducă acțiunea.

177 În aceste împrejurări, Tribunalul consideră că este corectă și echitabilă obligarea Comisiei să își suporte propriile cheltuieli de judecată, precum și pe cele efectuate de reclamante.

Pentru aceste motive,

TRIBUNALUL (Camera a treia extinsă)

declară și hotărăște:

1) Respinge acțiunea.

2) Obligă Comisia Europeană la plata cheltuielilor de judecată.

van der Woude Frimodt Nielsen Kreuschitz

Półtorak Perillo

Pronunțată astfel în ședință publică la Luxemburg, la 24 septembrie 2019.

Semnături

Cuprins

I. Istoricul cauzei 2

A. Procedura administrativă care a condus la adoptarea deciziei inițiale 2

B. Hotărârea în cauza T-95/15 5

C. Hotărârea în cauza T-201/17 6

D. Redeschiderea procedurii administrative și adoptarea deciziei atacate 6

II. Procedura și concluziile părților 9

III. În drept 10

A. Cu privire la primul motiv, întemeiat pe încălcarea principiilor securității juridice, protecției încrederii legitime și *ne bis in idem* 10

B. Cu privire la doilea motiv, întemeiat pe încălcarea principiului egalității de tratament în cadrul stabilirii cuantumului amenzii 14

1. Reiterarea principalelor argumente ale părților 14

2. Observații introductive 19

3. Reiterarea jurisprudenței 20

4. Cu privire la temeinicia premiselor juridice ale criticilor invocate 22

5. Cu privire la caracterul comparabil al situațiilor în cauză, cu privire la tratamentul egal sau inegal al acestora și cu privire la caracterul justificat în mod obiectiv al tratamentului menționat 23

a) Observații introductive 23

b) Cu privire la adaptarea egalitară a cuantumurilor de bază ale amenzilor 24

1) Cu privire la metoda de adaptare prezentată în decizia atacată 24

2) Cu privire la legalitatea principiilor și a obiectivelor care au ghidat adaptarea cuantumurilor de bază 26

c) Cu privire la comparația cu situația întreprinderii Bong 28

d) Cu privire la comparația cu situația întreprinderii Hamelin 29

e) Cu privire la comparația cu situația întreprinderii GPV 30

C. Cu privire la al treilea motiv, întemeiat pe încălcarea principiilor proporționalității și nediscriminării sau echității 32

D. Concluzii 36

IV. Cu privire la cheltuielile de judecată 38